

T.C.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇORUH NEHRİ HAVZASI REHABİLİTASYON PROJESİ

YEDİNCİ ALTI AYLIK ÇALIŞMA RAPORU
(1 Temmuz- 31 Aralık 2015)

{PROJE YÖNETİM VE UYGULAMA BİRİMİNE (PYUB) DESTEK: S-1B}

Ocak 2016 ANKARA

İÇİNDEKİLER

1- YÖNETİCİ ÖZETİ	2
2- GİRİŞ	7
3- PROJENİN GENEL AMACI VE KAPSAMI	7
4- S-1B DANIŞMANININ PROJE KAPSAMINDA ALTI AYLIK (1 Temmuz-31 Aralık 2015) DÖNEMDE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ FAALİYETLER	8
4.1. Büro Çalışmaları	8
4.2. Toplantı ve Seyahatler	20
5- S-1B UZMANLARINCA 2016 YILI SONUNA KADAR YAPILMASI PLANLANAN ÇALIŞMALAR.....	31

1- YÖNETİCİ ÖZETİ

Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi, 2012 - 2019 yılları arasında, Bayburt'ta 2, Erzurum'da 7 ve Artvin'de 4 olmak üzere seçilen toplam 13 Mikro-havzada uygulanacak olup, doğal kaynakların korunması, rehabilitasyonu ve sürdürülebilir yönetimi ile köylülerin geçiminin iyileştirilmesini ve kapasite geliştirme faaliyetlerini kapsamaktadır. Bütçesi toplam 6,15 milyar Japon Yeni olup bunun 4 225 milyonu dış katkıdır.

Projenin genel amacı Çoruh Nehri Havzasında, entegre rehabilitasyon ve bitki örtüsü, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve muhtelif gelir getirici faaliyetlerle geçimin iyileştirilmesi sayesinde çevresel muhafaza ve fakirliğin azaltılmasına katkıda bulunmaktır

Proje Orman Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Projeden çekilmiştir), Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve İl Özel İdareleri tarafından uygulanmaktadır.

Proje kapsamında, üç alanda (S.1 "PYUB'ye Destek", S.2 "Detaylı MH planlama ve dizayn", S.3 "İzleme ve Değerlendirme Sistemi") "Danışmanlık Hizmeti" temin edilmesi öngörülmüş olup, Orman Genel Müdürlüğü ile S-1B Danışmanı (Büyük Anadolu Ormancılık Ltd. Şti.) arasında 08.06.2012 tarihinde "Danışman Hizmetleri Sözleşmesi (Zaman Sınırlı)" imzalanmıştır. Bu doğrultuda, İzleme ve Değerlendirme Uzmanı, Havza Yönetimi Uzmanı, Gelir Getirici Faaliyetler Uzmanı(çalışmasına 30 Kasım'da ara verilmiştir), Sulama Uzmanı (çalışmasına 20 Şubat'ta ara verilmiştir), ve Proje Asistanı/Tercüman Orman Genel Müdürlüğü'nde "Proje Uzmanı" olarak çalışmaktadır.

Yedinci altı aylık dönemde (1 Temmuz – 31 Aralık 2015) yapılan çalışmalar:

Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında sözleşme gereği Proje Destek Danışmanlığı hizmetleri yerine getirilmiş, Mikro havza planlama, İzleme ve Değerlendirme sistemi danışmanlıkları ile JİCA ve diğer kurumlarla olan yazışmalar, raporlamalar gerçekleştirilmiş, Proje Koordinatörü, Proje Müdürü ve OGM Proje sorumlusu ile diğer PYUB üyeleri ile irtibat halinde olunarak proje çalışmalarının zamanında gerçekleştirilmesine çalışılmıştır. Proje kapsamında yapılan ve yapılacak faaliyetlerle ilgili gün içindeki gelişmelere uzmanlıkları çerçevesinde katkı sağlanmış, teknik yönlendirme ve bilgilendirme görevleri gerçekleştirilmiş, yapılan çalışmalara ve toplantılara katılım sağlanmıştır. Sulama uzmanının görevine 20Şubat 2015 de, Gelir Getirici Faaliyetler Uzmanı'nın görevine Kasım 2015 sonu ara verildiğinden bu iki konuda da Proje illerinden gelen talepler imkanlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılmıştır. Ancak S-1B Danışmanlığının teknik destek görevinin tam olarak yerine getirilebilmesi, mahallinde yapılan çalışmaların planlamalara uygun olarak yürütülebilmesi açısından uzman-eksikliklerinin biran önce giderilmesi gerekmektedir.

28-31 Temmuz tarihlerinde Proje koordinatörü Ali Fuat Ünal başkanlığında proje illerinden Artvin'e seyahat gerçekleştirilmiş, proje çalışmaları yerinde görülmüş, yapılan çalışmaların iyi ve eksik yönleri irdelenmiş,

- Projede yer alan çalışmaların gittikçe oturduğu ve 2015 yılı çalışmalarında ihalelere önce başlanması nedeniyle işlerde bir hayli yol alındığı,

- DSİ Genel Müdürlüğünün projede yer alan ana çalışmalarını tamamladığı, Erzurum'da yapacağı küçük ölçekli sulama çalışmalarının altlığının hazırlanması işinin devam ettiği, Temmuz sonunda tamamlandığı,
- Artvin İl Özel İdarelerince yürütülen sulama çalışmalarının normal seyrinde devam ettiği,
- TRGM açısından 2015 yılında çalışmalara başlanılmasına rağmen özellikle Bayburt ve Artvin-Yusufeli'de çalışmalarda bir hayli yol alındığı, ancak Artvin-Şavşat, Borçka ilçeleri ile Erzurum genelinde Tarım faaliyetleri konusunda çok fazla aşama kaydedilemediği görülmüştür. (bu konuda merkezden bir gayrete getirmenin faydalı olacağı değerlendirilerek konu 6.PYK toplantısında ele alınması sağlanmıştır.)
- En önemli eksikliğin yapılan çalışmaları tanıtıcı levha plaka eksikliği olduğu görülmüştür. Özellikle proje köylerinin girişine paydaş kurum logolarının ve proje logosunun olduğu, "Bu köy Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamındadır" ibaresi olan bir levha ve yapılan çeşitli faaliyetlerden resimler konulabileceği, faaliyet yapılan alanın başına faaliyeti yapan kurumun ve projenin logoları konularak faaliyetin isminin olduğu bir ibare yazılması gerektiği, yine güneş enerjisi, sera arı kovanlarına uygun ebatlarda Kurum, proje logosu ve "Bu faaliyet Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında verilmiştir." yazılması gerektiği görülmüş bu konuda Bölge Müdürlükleri ve İl Uygulama birim Koordinatörleri uyarılmıştır.

Yine Proje Yönetiminin isteği doğrultusunda Proje S-1B Danışmanları (Havza Yönetimi Uzmanı, Geçim Kaynaklarının İyileştirilmesi Uzmanı) 26 Temmuz - 9 Ağustos 2015 tarihleri arasında proje illerine yaptıkları ziyaret ile proje çalışmalarının durumunu, gerçekleştirmeleri, karşılaşılan sorunları ve çözüm önerilerini mahallindeki ilgililerle görüşerek hazırladıkları seyahat raporu Proje Yönetimine sunulmuştur. Bu seyahat raporunda da belirtildiği üzere,

- **Havza rehabilitasyon projelerinde başarı, başarısızlık üzerine yapılacak olan değerlendirmelerin ölçümü, kurulan izleme ve değerlendirme sistemleri ile olmaktadır. Nitekim, Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesinde daha önceki projelerde eksik olan İzleme ve Değerlendirme Sistemine geniş bir şekilde yer verilmiştir. Yapılan çalışmaların periyodik olarak, fiziki ve finansal açıdan izlenmesinin yanında proje başlangıç aşamasında ve belirli dönemlerde yapılacak olan sosyo ekonomik durum, erozyon ve bitki örtüsü izleme çalışmaları ile başlangıç ve proje bitimindeki durumu, hatta uzun vadedeki sürdürülebilirlik, projenin başarı durumunu ortaya koyacaktır.**
- **TRGM'nün uygulamalara geç başlamış olması, proje çalışmalarında gecikmelere neden olmuş, bu da halkın projeye bakışını olumsuz yönde etkilemiştir.**
- **Proje uygulama sahalarına projenin ve kurumun tanıtım levhalarının konulmadığı tespit edilmiştir. Birlikteliği sağlamak amacıyla örnek tanıtım levhalarının geliştirilmesi ve proje uygulama sahalarına ve/veya faaliyetlerin uygulandığı proje köylerine konulmasının projenin ve ilgili kurumların tanıtımı bakımından gerekli olduğu değerlendirilmektedir.**
- **Mikrohavzalardaki ormancılık faaliyetleri Orman İşletme Şefleri ile Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefleri tarafından yürütülmektedir. Bu şefliklerin iş yoğunlukları nedeniyle mikrohavzalarda proje çalışmalarında görevlendirilmek üzere Haziran ayı itibarıyla danışman mühendis alımları yapılmıştır. Bu danışman mühendislerin mikrohavzalarda faaliyetlerin uygulamasına başlanılmadan önceki tarihlerde, yılın başlangıcında işe alınmaları ve yıl boyu devamlılıklarının sağlanmasının programlarının zamanında gerçekleştirilebilmesi açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca,**

proje konularında bilgi ve deneyim kazanmaları nedeniyle takip eden yıllarda da aynı mikrohavzalar için aynı danışman mühendislerin alınması projenin başarısını olumlu yönde etkileyecektir. İlk üç yılda yapılan uygulamalar itibariyle;

- *Proje ormancılık faaliyetlerinin teknik uygulamalarının genel olarak başarılı olduğu ve kurum personelinin proje programlarının zamanında gerçekleştirilebilmesi için özveri ile çalıştığı ve halkın bu çalışmalarını benimsediği,*
- *Meralarda yapılan gölgelik ve benzeri yapıların kullanıldığı ve halkın memnuniyetlerini dile getirdiği,*
- *Dikimlerde gelir getirici (çiçekli ve meyveli) türlerin kullanımının halk tarafından desteklendiği,*
- *Küçük ölçekli sulama altyapısının iyileştirilmesi faaliyetlerinin çiftçiyi üretime teşvik etmekte olduğu,*
- *Verilen tohum destekleri ile yem bitkileri üretiminin benimsenmiş olmasının (kışlık kaba yem ihtiyacı karşılanabileceğinden) meralara olan baskıyı azaltacağı,*
- *Halkın projeye bakış açısının genel olarak olumlu olduğu gözlemlenmiştir.*

Erzurum ve Bayburt illerinde inceleme yapılan mikrohavzalarda gelir getirici ve odun tüketiminin azaltıcı faaliyetler açısından önemli görülen hususlar aşağıda özetlenmiştir;

- Mikrohavzalarda vatandaşlar Projenin uygulanmasında genelde memnun oldukları,
- Saha ziyaretimizi öğrenen Uzundere kaymakamı Hacı Arslan Uzan'ın isteği üzerine kendisi ile yaptığımız görüşmede Uzundere Mikro Havzası için seracılığın önemli olduğu ve ek destekler verilmesinin yararlı olacağını belirtmişlerdir. Kendisine Proje kapsamında desteklerin verilmesinde izlenen yol açıklanmıştır.
- Sera tesisi beğenilmekle birlikte, tespitlerimize göre hak sahiplerinin seracılık ve yetiştirme tekniği konusunda eğitime ihtiyacı olduğu görülmüştür.
- Arıcılık desteği mikrohavzalarda memnuniyetle karşılanan bir faaliyet olup, özellikle polen üretimi yapan arıcılar ilave kazanç sağlamaktadırlar.
- TRGM 2014 yılında bütçe sorunu nedeniyle çalışma yapamaması 2015 yılında projede çalışanların işini yoğunlaştırmıştır.
- Yem Bitkileri desteği çok sayıda yetiştiriciye ulaşmış olup, insanlar bundan memnurluk duymaktadır. Yaz mevsiminin kurak ve çok sıcak geçmesi köylerde gelişmeyle ilgili ufak sıkıntılar yaratsa da, zamanında tarlasını hazırlayanlar yonca, korunga ve fiğ biçimlerini gerçekleştirmişlerdir.
- Orman Genel Müdürlüğü ve TRGM sorumluluğunda olan ve işbirliğini gerektiren konularda koordinasyonun sağlanması için daha fazla çaba harcanmalıdır. Örnek olarak orman içi ve orman dışı meraların ıslahı çalışmalarında, seracılık ve arıcılıkla ilgili uygulamalarda bu koordinasyonun sağlanması faydalı olacaktır.

18-20 Kasım tarihlerinde Proje OGM Sorumlusu TMHI Daire Başkan Yardımcısı Murat Çevirme başkanlığında OGM Çiğ Kontrol sorumlusu ve Proje Supervizör'ünün katılımı ile Bayburt ve Erzurum illerine yapılan seyahatte, yapılan çalışmaların iyi ve eksik yönleri irdelenmiş, Bayburt'ta Tarım İl Müdürlüğü'nde, Erzurum'da Merkez ve Oltu'da proje paydaşlarının katılımı ile toplantılar yapılarak proje çalışmalarının durumu ele alınmış, ilave faaliyet önerileri görüşülmüştür. Genel olarak;

- Proje 2015 yılı çalışmalarının tamamlandığı, ödemelerinin devam ettiği,
- Çığ kontrol çalışmalarının iki alanda tamamlandığı,
- DSİ Genel Müdürlüğünce Erzurum ilinde 3 MH 11 köyde küçük ölçekli sulama çalışmalarının ihale hazırlıklarının tamamladığı ve Aralık ayında ihale edileceği,
- Bayburt İl Özel İdarelerince yürütülen sulama çalışmalarının normal seyrinde devam ettiği,
- TRGM açısından 2015 yılında Bayburt çalışmalarının tamamlandığı, Erzurum'da devam ettiği, görülmüştür.

Yine, en önemli eksikliğin yapılan çalışmaları tanıtıcı levha eksikliği olduğu görülmüş, bu konuda Bölge Müdürlükleri ve İl Uygulama birim koordinatörleri uyarılmıştır.

Bu rutin çalışmaların dışında Yedinci altı aylık dönemde (1 Temmuz–31 Aralık 2015) S-1B Danışmanları tarafından yapılan çalışmalar:

- ✓ Aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık raporlarının hazırlanarak PYUB'ne sunulması,
- ✓ Proje çalışmalarına yönelik iş planlaması, rapor hazırlama, proje dokümanlarının detaylı incelenmesi, üst yönetime ve toplantılarda yapılacak sunum içeriklerini hazırlama,
- ✓ Proje ile ilgili düzenlenen toplantılara ve Proje uygulama bölgelerine düzenlenen seyahat ve arazi programlarının hazırlıklarının yapılması ve seyahatlere katılım sağlama,
- ✓ Birimler ve danışman firmalarla yapılan proje yazışmaları,
- ✓ Altı aylık proje durum raporunun (PSR Report) hazırlanması, JİCA ve İdare'ye sunulması,
- ✓ Proje Süpervizörlüğü görevleri ifa edilmiştir. Bunun yanında;
- ✓ **Mikro havza planlama çalışmaları kapsamında:**
 - Planlama çalışmaları 2014 yılında başlatılan ve SOR-SAP-ÇÖZ ve arazi inceleme çalışmaları gerçekleştirilen 4 mikrohavza (İspir Kuzey MH (UC-17), Olur Merkez MH (OL-11), Şenkaya MH (OL-07) ve Tortum Kuzey MH (TR-04)) ile ilgili plan raporu yazımı tamamlanmış, plan raporu ve eklerinin kontrolü, MH Plan raporları üzerindeki görüşlerin değerlendirilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması ve MH Plan raporları ve eklerinin basıma hazır hale getirilmesi işlemlerine devam edilmiş, MH plan raporları kesin taslakları tamamlanarak çeviri için proje tercümanına teslim edilmiştir.
 - Bu 4 MH ile proje köyleri ve faaliyet alanları ile MH Plan Raporu özetleri (Tablolar), MH Plan Raporu taslakları ve haritaları veritabanına girilmiş olup, gerekli sorgulamalar da yapılabilmektedir.
- ✓ **İzleme ve Değerlendirme Sisteminin kurulması çalışmaları çerçevesinde,**
 - İzleme ve Değerlendirme Sisteminin kurulması, Sosyo Ekonomik Durum Tespiti, Toprak Erozyonu ve Vejetasyon İzleme faaliyetleri kapsamında devam eden 2015 yılı arazi çalışmaları koordine edilmiş,
 - İspir Kuzey, Tortum Kuzey ve Olur Merkez olmak üzere üç MH'da arazi çalışmaları tamamlanmıştır.
 - 8-9 Ekim tarihlerinde Yusufeli, Bıçakçılar, Oltu ve Uzundere mikrohavzalarında meralarda Toprak Üstü Biyokütle ölçümü yapılmış,
 - 11 Kasım 2015 tarihinde Tortum Kuzey mikrohavzasına, 19, 20 ve 21 Kasım tarihinde ise Oltu ve Olur Merkez mikro havzalarında daha önce çakılan erozyon çubukları izleme amaçlı ölçülmüştür.

İzleme ve Değerlendirme faaliyetleri MH planlama faaliyetlerine bağlı olduğundan ve MH'nın planlama çalışmaları henüz tamamlanamadığından İzleme ve Değerlendirme açısından bu dönemde fazla çalışma yapılamamıştır.

✓ **Proje süpervizörlük işleri kapsamında;**

- Proje yönetim işleri (büro işleri, yazışmalar) yerine getirilmiştir.
- Mikro havza planlama, İzleme ve Değerlendirme sistemi danışmanlıkları ile JİCA ve diğer kurumlarla koordinasyon gerçekleştirilmiş,
- 2015 bütçe çalışmaları gerçekleştirilmiş, yapılan faaliyetlere yönelik hakediş dosyalarının incelenmesi, eksikliklerinin tamamlattırılması ve ödemelerin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi sağlanmış,
- Kısa dönem ödeme tahminleri tabloları hazırlanarak JİCA'ya gönderilmiş,
- Proje Durum Raporu (Project Status Report-PSR Report) hazırlanarak JİCA ve İdare'ye sunulmuştur.
- JİCA ile proje faaliyetlerine yönelik gerekli toplantılar ve görüşmeler yapılmış,
- 6. ve 7. PYK toplantılarının yapılması sağlanmış, toplantı öncesi dokümanları hazırlanmış, yazışmaları ve hazırlıkları yapılmış, toplantı sonrasında toplantı raporu hazırlanarak, toplantı kararları bütün proje paydaşlarına gönderilmiştir.
- Sulama uzmanının görevine 2015 Şubat ayında, Gelir Getirici Faaliyetler Uzmanı'nın görevine de 2015 yılı Kasım sonu ara verildiğinden bu iki konuda da Proje illerinden gelen talepler imkânlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılmıştır.
- 18-20 Kasım tarihlerinde Bayburt ve Erzurum illerine proje çalışmaları ve ilave faaliyet önerileri ile ilgili seyahat gerçekleştirilmiş,
- Proje faaliyetleri ve yapılan harcamalar dikkate alınarak proje sonu fiziki ve parasal tahmini gerçekleştirmeler çıkarılmış, olası artacak dış bütçe miktarı hesaplanmış ve bu miktara göre proje illerinden ilave talepler alınmıştır.
- Firmalarca gönderilen ara raporlar incelenmiş,
- Proje Koordinatörü ve Proje Müdürü tarafından istenilen bilgi belgeler hazırlanmıştır.

✓ ÇNHRP "Proje Yönetim Biriminde" tam zamanlı olarak görev alan Proje Asistanı/Tercüman Sekreter tarafından, yapılan toplantılarda sözlü çeviriler (simultane, ardıl, fısıltı vb.) yapılmış, toplantılar sonucunda ortaya çıkacak raporların ve dokümanların hedef dile yazılı çevirilerinin yapılarak JİCA ve konuyla ilgili kurumların bilgilendirilmesi, proje dokümanlarının arşivlenmesi, çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Danışmanlar 2016 yılında;

- ✓ 4 MH (Olur, Şenkaya, Tortum Kuzey, İspir Kuzey Mikrohavzaları) için hazırlanan MH planları rapor baskılarının ve ciltlemelerinin yapılarak ilgili birimlere dağıtılması, planlanan MH faaliyetlerinin uygulamalarının kontrol edilmesi, teknik yönlendirmelerinin yapılması,
- ✓ İzleme ve Değerlendirme Sistemi kapsamında kalan arazi çalışmalarının tamamlanması, ara izlemelerin yapılması, araziden toplanan verilerin değerlendirilmesinin ve analizinin sağlanması, İDS kapsamında yapılmakta olan İDS web uygulaması geliştirilme sürecinin kontrol edilmesi ve teknik destek ve yönlendirmelerde bulunulması,
- ✓ Proje ile ilgili toplantı ve çalıştay ve organizasyonlara katılım sağlanması, gerekli rapor ve dokümanların hazırlanması, çalışmaları gerçekleştirilecektir.

2- GİRİŞ

Çoruh Nehri Havzası Kuzeydoğu Anadolu platosunda bulunmakta ve yaklaşık 2 milyon hektar alanı kapsamaktadır. Havza alanının yaklaşık % 22'si (444.000 ha) ormanla kaplıdır. Havzadaki nüfus yaklaşık 432.000 olup, km² ye 22 kişi düşmekte, nüfusun %62'si (286.000) kırsal kesimdeki 515 adedi orman köyü olmak üzere 832 köyde ikamet etmektedir. Havza'da, özellikle orman azalması ve toprak erozyonu biçiminde şiddetli doğal kaynak bozulmasına karşı, bölgedeki istihdam imkanları sınırlı, tarım ve hayvancılığın verim gücü düşüktür.

Bayburt'ta 2, Erzurum'da 7 ve Artvin'de 4 olmak üzere seçilen 13 Mikro-havzada, toplam 162 köyde, 2012 - 2019 yılları arasında uygulanacak olan Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi entegre bir proje olup, Doğal kaynakların korunması, rehabilitasyonu ve sürdürülebilir yönetimi ile Köylülerin geçiminin iyileştirilmesi ve kapasite geliştirme faaliyetlerini kapsamaktadır. Bütçesi 6,15 milyar Japon Yenidir (4,225 milyar dış katkı). Proje, Orman Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve İl Özel İdareleri tarafından uygulanacak, yerel halkın ve STK'ların aktif katılımı teşvik edilecek ve desteklenecektir.

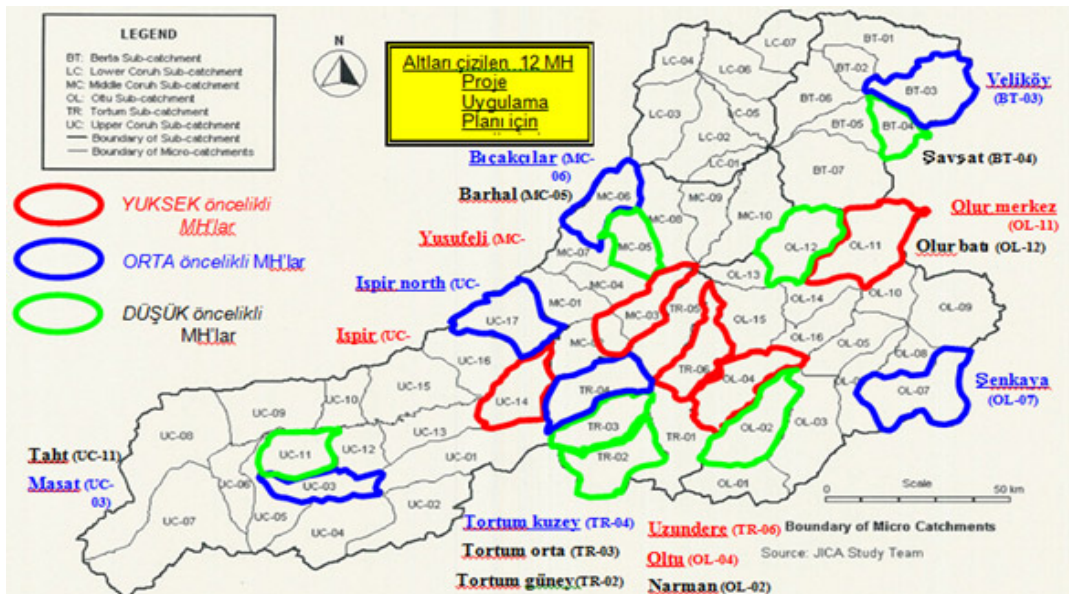
3- PROJENİN GENEL AMACI VE KAPSAMI

3.1 Projenin Genel Amacı

Çoruh Nehri Havzasında, entegre rehabilitasyon ve bitki örtüsü, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve muhtelif gelir getirici faaliyetlerle geçimin iyileştirilmesi sayesinde çevresel muhafaza ve fakirliğin azaltılmasına katkıda bulunmaktadır.

3.2- Proje Alanı ve Hedef Mikro-Havzalar

Oluşturan 63 MH arasından, 18 MH (Bayburt'ta 2, Erzurum'da 11 ve Artvin'de 5) öncelikli görülmüş, bu havzalardan 12 tanesi ((Bayburt'ta 2, Erzurum'da 7 ve Artvin'de 3) – (5 MH Yüksek derece, 6 MH Orta derece ve 1 MH Düşük derece)) MH Planlarının hazırlanmak üzere seçilmiştir. Sonradan Camili MH (LC-07) ilave edilmiştir. Plan hazırlanacak 13 MH'nin alanı 445.228 ha., nüfusu yaklaşık 39.960 ve 113'ü orman köyü olmak üzere, köy adedi 162 dir

4- S-1B DANIŞMANININ PROJE KAPSAMINDA YEDİNCİ ALTI AYLIK DÖNEMDE (1 TEMMUZ-31 ARALIK 2015) DÖNEMDE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ FAALİYETLER

Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında yürütülecek faaliyetlerle ilgili olarak, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) ile S-1B Danışmanı (Büyük Anadolu Ormanlık Ltd. Şti.) arasında imzalanan 08.06.2012 tarihli “Danışman Hizmetleri Sözleşmesi (Zaman Sınırlı)”ne istinaden; İzleme ve Değerlendirme Uzmanı, Havza Yönetim Uzmanı, Gelir Getirici Faaliyetler Uzmanı(çalışmasına 30 Kasım’da ara verilmiştir), Sulama Uzmanı (çalışmasına 20 Şubat’ta ara verilmiştir) ve Proje Asistanı/Tercüman Tercüman tanımlanan görevleri ile ilgili olarak Proje Koordinatörü, Proje Müdürü, Proje Yönetim ve Uygulama Birimi üyeleri ile sürekli irtibat halinde olmakta, proje kapsamında yapılan ve yapılacak faaliyetlerle ilgili gün içindeki gelişmelere uzmanlıkları çerçevesinde katkı sağlamakta, teknik yönlendirme ve bilgilendirme görevlerini gerçekleştirmekte, yapılan çalışmalara ve toplantılara katılım sağlamaktadırlar. Bu dönemde gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdadır.

4.1- Büro Çalışmaları

- ✓ **Proje dokümanları ile “Alt Proje A ve Alt Proje B” faaliyetlerinin detaylı olarak incelenmesi:** Uzmanlar, kendi uzmanlık alanları ile ilgili ve S2 ve S3 danışmanları ile konularda ve gerek duyulduğunda proje ile ilgili dokümanların incelenmesine devam edilmiştir.
- ✓ **Proje aylık çalışma raporlarının (Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım 2015) hazırlanması:** İdare’ye sunulmuştur.
- ✓ **Proje onikinci ve onüçüncü üç aylık çalışma raporunun (Nisan, Mayıs, Haziran-2015), (Temmuz, Ağustos, Eylül 2015)) hazırlanması:** İdare’ye sunulmuştur.
- ✓ **Proje altı aylık çalışma raporunun (1 Ocak-30 Haziran 2015) hazırlanması:** İdare’ye sunulmuştur.
- ✓ **Proje yıllık çalışma raporunun (1 Temmuz 2014 - 30 Haziran 2015) hazırlanması:** İdare’ye sunulmuştur.
- ✓ **Proje Durum Raporu (Project Status Report-PSR Report):** JICA’ya ve İdare’ye sunulmuştur.
- ✓ **İş planlaması ve rapor hazırlama:** Yapılan toplantı, seyahat vb.nin raporları hazırlanmıştır.
- ✓ **Proje yazışmaları, Tercüme:** Proje ile ilgili gerekli yazışmaların, tercümelerin, sözlü çevirilerin (simultane, ardıl, fısıltı vb.), vb. yapılması, raporların ve dokümanların hedef dile yazılı çevirilerini yaparak JICA ve konuyla ilgili kurumların bilgilendirmesi, Proje dokümanlarının arşivlenmesi, işleri gerçekleştirilmiştir.
- ✓ **Mikro havza planlama çalışmaları:** Planlama çalışmaları 2014 yılında başlatılan ve SOR-SAP-ÇÖZ ve arazi inceleme çalışmaları gerçekleştirilen 4 mikrohavza (*İspir Kuzey MH (UC-*

17), *Olur Merkez MH (OL-11), Şenkaya MH (OL-07) ve Tortum Kuzey MH (TR-04)*) ile ilgili plan hazırlama çalışmaları kapsamında;

- Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü Etüt Proje Başmühendisliği tarafından yürütülmekte olan planlama (uygulama projeleri ile proje eki 14 adet haritanın hazırlanması) çalışmalarına katkı sağlanmış, yapılan detay MH planlama çalışmaları ve haritalarının üretimi işlerinin kontrol ve teknik yönlendirme işlemleri gerçekleştirilmiş
- Mikrohavza Planı Dispozisyonuna göre plan raporlarının ve eklerinin yazımı işleri ile MH veritabanı, plan raporu ve eklerinin kontrolü, MH Plan raporları üzerindeki görüşlerin değerlendirilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması ve MH Plan raporları ve eklerinin basıma hazır hale getirilmesi işlemlerine devam edilmiş, MH plan raporları kesin taslakları tamamlanarak çeviri için proje tercümanına teslim edilmiştir.

✓ **MH veri tabanı:**

MH Planlama Veritabanı web uygulaması, sorgulama konuları ve sorgulama sonucunda elde edilecek çıktılara ilişkin inceleme, kontrol ve teknik çalışmalara devam edilmiş, S-2 Danışmanlığının veritabanı uzmanı ile S-1B Danışmanları olarak ay içinde birçok defa bir araya gelinerek mh planlama veritabanı ve web uygulaması gözden geçirilmiş, daha önce belirlenen eksikliklerin giderilip giderilmediği kontrol edilmiştir.

Sorgulama bölümünde, MH Faaliyet Sorgusu (üst faaliyet bazında, faaliyet bazında ve alt faaliyet bazında) ve MH Alan Sorgusu (havza bazında, kurum bazında, alan bazında, il bazında ve idari bazda) başlıkları altında sorgulamalar yapılabilmektedir.

2012-2013 yıllarında planlanan 9 Mikrohavzaya (Bıçakçılar, Camili, İspir, Masat, Oltu, Taht, Uzundere, Veliköy, Yusufeli) ilişkin Tüm MH Veritabanı, Plan Raporları ve Plan Çıktıları (*Plan Raporları (.zip dosyası), plan ekleri (.zip dosyası) ve haritalar (.jpg ve .zip dosyası)*) veritabanında yer almaktadır.

2014 yılında planlama çalışmaları başlayan 4 mikrohavzanın (İspir Kuzey MH (UC-17), Olur Merkez MH (OL-11), Şenkaya MH (OL-07) ve Tortum Kuzey MH (TR-04)) köyleri ve faaliyet alanları ile MH Plan Raporu özetleri (Tablolar), MH Plan Raporu taslakları ve haritaları veritabanında yer almaktadır. Veritabanında bu mikrohavzalar ile ilgili sorgulamalar da yapılabilmektedir.

MH Planlama web uygulamasında OGM LDAP Kurumsal şifrelerinin kullanılabilmesi için gerekli görüşmeler, yazışmalar yapılmıştır. (*Eki Ağustos 2015 raporunda verilmiştir*)

✓ **Gelir Getirici Faaliyetler:**

- Erzurum ilindeki İspir Kuzey, Olur, Tortum Kuzey ve Şenkaya Mikrohavza Plan Raporlarında kullanılacak bilgilerin veri tabanına giriş ve kontrol işlemine devam edilmiş,
- Bu Mikrohavzalara ait yatırım bilgileri derlenerek, veri tabanı uzmana verilmiş,
- Erzurum, Artvin ve Bayburt illerindeki mikrohavzalarda 2015 yılında çalışmalarını değerlendirmek amacı ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde Proje yetkilileri ile görüşme yapılmış,

- Artvin, Erzurum ve Bayburt illerindeki Mikrohavzalarda yapılan çalışmalarla ilgili görev raporu hazırlanarak yönetime sunulmuş,
- İspir Kuzey MH (UC-17), Olur Merkez MH (OL-11), Şenkaya MH (OL-07) ve Tortum Kuzey MH (TR-04)) taslak plan raporlarına yönelik gelen görüşler doğrultusunda MH Plan Raporları üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmış,
- JICA ile yapılacak toplantıda kullanılmak üzere, Proje bütçesinden satın alınabilecek ilave malzemelerin ve faaliyetlerin belirlenmesi amacıyla, Erzurum, Artvin ve Bayburt illerindeki GTHB İl ve İlçe Müdürlükleri ve Orman Bölge Müdürlüğü deki yetkililer ile görüşmeler yapılmış, talepler alınarak liste oluşturulmuş,

✓ **İzleme ve Değerlendirme Sistemi ile ilgili çalışmalar:**

İzleme ve Değerlendirme Sisteminin kurulması, Sosyo Ekonomik Durum Tespiti, Toprak Erozyonu ve Vejetasyon İzleme faaliyetleri kapsamında yapılan çalışmalar takip edilmiş, devam eden 2015 yılı arazi çalışmaları koordine edilmiştir.

Arazi programlarındaki son dakika değişiklikleri nedeniyle danışman firma uyarılmış, takvimin önceden bildirilmesi ve İdareden de katılımın sağlanması istenmiştir. Yapılacak çalışmaların belirli bir süre öncesinden İdareye bildirilmesinin katılım sağlanması açısından önemli olduğu vurgulanmıştır. İzleme Değerlendirme çalışmaları ile ilgili 2015 yılında yapılan çalışmalar:

- Şenkaya SEDT tamamlanmıştır.
- 2015 arazi programı için örnekleme alanları kararlaştırılmış, 8-10 Temmuz 2015 tarihlerinde Tortum Kuzey mikrohavzasında Toprak ve Vejetasyon örnekleme çalışmaları gerçekleştirilmiş, arazi örnekleme yapılmıştır. *(Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)*
- 12 - 15 Ağustos 2015 tarihlerinde İspir Kuzey mikrohavzasında Toprak ve Vejetasyon örnekleme çalışmaları gerçekleştirilmiş, arazi örnekleme yapılmıştır. *(Eki Ağustos 2015 raporunda verilmiştir)*
- 3-6 Eylül tarihlerinde Olur Merkez Mikrohavzasında Toprak ve Vejetasyon örnekleme çalışmaları gerçekleştirilmiş, arazi örnekleme yapılmıştır. Şenkaya mikrohavzasına terör nedeniyle risk taşıdığından ve güvenlik gerekçesi ile izin verilmediğinden henüz gidilmemiştir.
- Tortum Kuzey mikrohavzasında sediment örneklerinin alınması (24 günde bir devam ediyor)
- Tortum Kuzey ve Olur Merkezde Kanal/Oyuntu Erozyonu çalışmaları tamamlanmıştır.
- Olur Merkez sediment istasyonu kurulumu tamamlanmıştır.
- Meteoroloji istasyonları temin edilmiş, kurulumu Mart-Nisan 2016'da yapılacaktır.
- Proje kapsamında alına uydu görüntüleri ve hava fotoğraflarını işlemek üzere sözleşmede yer alan ve alınması gereken Fotogrametrik yazılımları verilen onay sonrası temin edilmiştir.
- Web GIS tabanlı İzleme Değerlendirme Uygulaması: 1nci Faz için OGM sunucuları tahsis edilmiştir. Eksik bilgiler Ağustos başında Bilgi İşlem'den temin edilmiştir. 6 adet ayrı sana sunuculardaki uygulamalar, veritabanları ve sunucu uygulamaları yüklenerek veriler aktarılmıştır. İç testler ve kontroller önümüzdeki süreçte tamamlanarak dışarıya yayın yapacak şekilde açılacaktır. İkinci fazın analizleri

yapılmış, veri setlerinin neler olabileceği konusunda karara varılmıştır. 1nci Faz yayına açıldıktan sonra iteratif bir şekilde yapılan geliştirmeler sisteme dahil edilecektir.

- 8-9 Ekim tarihlerinde Yusufeli, Bıçakçılar, Oltu ve Uzundere mikrohavzalarında meralarda Toprak Üstü Biyokütle ölçümü yapılmıştır.
- İzleme Değerlendirme çalışmaları için gerekli olan yazılımlara yönelik talep incelenerek gerekli onay verilmiştir. *(Eki Ekim 2015 raporunda verilmiştir.)*
- İklim ve Sediment Ölçüm İstasyonlarının kurulum yerleri ile ilgili olarak İdare ile toplantı yapılmış, İklim İstasyonlarından bir tanesinin Yaylabaşı köyüne ikincisinin Serdarlı köyüne kurulmasına karar verilmiştir. Olur Merkez mikrohavzasındaki 2.sediment istasyonunun güneş paneli ve pillerinin çalınması nedeniyle yer değiştirilmesi gündeme gelmiş, mevcut yerinden yaklaşık 500 metre uzaklıkta ve hemen anayolun üzerindeki köprü ayağına taşımının uygun olacağı değerlendirilmiştir.
- Kurulu ve kurulacak olan tüm istasyonlar için, özellikle güneşlenme süresinin az olduğu kış aylarında güneş enerjisi ile çalışmasında sıkıntılar oluşacağı dikkate alınarak, enerji kesintisi olmadan istasyonların sürekli bir şekilde çalışabilmesi için, Erzurum OBM tarafından elektrik aboneliği başvurusu yapılarak en kısa zamanda istasyonların ana güç kaynağının şehir şebekesi olmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu nedenle istasyonların tümü elektrik hatlarına yakın noktalarda konuşlanmıştır.
- 11 Kasım 2015 tarihinde Tortum Kuzey mikrohavzasına, daha önce çakılan erozyon çubuklarını ölçmek amacıyla arazi çalışması yapılmıştır.
- 19, 20 ve 21 Kasım tarihinde ise Oltu ve Olur Merkez mikro havzalarında daha önce çakılan erozyon çubuklarının ölçümleri yapılmıştır.
- Aralık ayında, İzleme ve Değerlendirme Sisteminin kurulması Danışmanları tarafından 2015 yılında yapılan çalışmaların raporlanması ile ilgili yapılan çalışmalar takip edilmiştir.

İzleme ve Değerlendirme Sistemi ile ilgili yazışmaları yapılmış, İzleme ve Değerlendirme Danışmanı ile görüşmeler yapılarak faaliyetlerin yolunda ve zamanında gerçekleştirilmesine çalışılmıştır.

İzleme ve Değerlendirme faaliyetleri MH planlama faaliyetlerine bağlı olduğundan ve MH'nın planlama çalışmaları henüz tamamlanamadığından İzleme ve Değerlendirme açısından bu dönemde fazla çalışma yapılamamıştır.

✓ **Proje süpervizörlük hizmetleri:**

Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında sözleşme gereği Proje süpervizörlük hizmetleri yerine getirilmiş, Mikro havza planlama, İzleme ve Değerlendirme sistemi danışmanlıkları ile JİCA ve diğer kurumlarla olan yazışmalar, raporlamalar gerçekleştirilmiş, Proje Koordinatörü, Proje Müdürü ve OGM Proje sorumlusu ile diğer PYUB üyeleri ile irtibat halinde olunarak ve S1-B Danışmanları ile düzenli toplantılar yapılarak proje faaliyetlerinin doğru ve zamanında gerçekleştirilmesine gayret edilmiştir. Sulama uzmanının görevine daha önce ara verilmesi, Gelir Getirici Faaliyetler Uzmanı'nın görevine Kasım sonu ara verildiğinden bu iki konuda da Proje illerinden gelen talepler karşılanmaya çalışılmıştır. Bu dönemde Proje

yönetim birimi ile yapılan iki arazi seyahati ile proje çalışmalarının seyri yerinde görülmüştür. Bunlar;

- 1- Proje Koordinatörümüz Ali Fuat Ünal Bey başkanlığında bir ekiple 25-28 Mayıs 2015 tarihlerinde Bayburt ve Erzurum mikrohavzalarına, 28-31 Temmuz tarihinde ise Artvin Mikrohavzalarına yapılan ziyarette yapılan çalışmaların iyi ve eksik yönleri irdelenmiş,
 - Projede yer alan çalışmaların gittikçe oturduğu ve 2015 yılı çalışmalarında ihalelere önce başlanması nedeniyle işlerde bir hayli yol alındığı görülmüştür.
 - DSİ Genel Müdürlüğünün projede yer alan ana çalışmalarını tamamladığı, Erzurum'da yapacağı küçük ölçekli sulama çalışmalarının altlığının hazırlanması işinin devam ettiği, Temmuz sonunda tamamlandığı görülmüştür.
 - Bayburt ve Artvin İl Özel İdarelerince yürütülen sulama çalışmalarının normal seyrinde devam ettiği görülmüştür.
 - TRGM açısından 2015 yılında çalışmalara başlanılmasına rağmen özellikle Bayburt ve Artvin-Yusufelide çalışmalarda bir hayli yol alındığı, ancak Artvin-Şavşat, Borçka ilçeleri ile Erzurum genelinde Tarım faaliyetleri konusunda çok fazla aşama kaydedilemediği, bu konuda merkezden bir gayrete getirmenin faydalı olacağı görülmektedir. Bu konular 13 Ağustos Perşembe günü yapılan Proje Yönlendirme Komitesinde ele alınmıştır.

En önemli eksikliğin yapılan çalışmaları tanıtıcı levha plaka eksikliği olduğu görülmüştür. Özellikle proje köylerinin girişine paydaş kurum logolarının ve proje logosunun olduğu, "Bu köy Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamındadır" ibaresi olan bir levha ve yapılan çeşitli faaliyetlerden resimler konulabileceği, faaliyet yapılan alanın başına faaliyeti yapan kurumun ve projenin logoları konularak faaliyetin isminin olduğu bir ibare yazılması gerektiği, yine güneş enerjisi, sera arı kovanlarına uygun ebatlarda Kurum, proje logosu ve "Bu faaliyet Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında verilmiştir." Yazılması gerektiği görülmüş bu konuda Bölge Müdürlükleri ve İl Uygulama birim koordinatörleri uyarılmıştır.

- 2- Proje OGM Sorumlusu TMHI Daire Başkan Yardımcısı Murat Çevirme başkanlığında OGM Çiğ Kontrol sorumlusu ve Proje Supervizör'ünün katılımı ile 18-20 Kasım tarihlerinde Bayburt ve Erzurum illerine yapılan seyahatte yapılan çalışmaların iyi ve eksik yönleri irdelenmiş, Bayburt'ta Tarım İl Müdürlüğü'nde, Erzurum'da Merkez ve Oltu'da proje paydaşlarının katılımı ile toplantılar yapılarak proje çalışmalarının durumu ele alınmış, ilave faaliyet önerileri görüşülmüştür. Genel olarak;
 - Proje 2015 yılı çalışmalarının tamamlandığı, ödemelerinin devam ettiği,
 - Çiğ kontrol çalışmalarının iki alanda tamamlandığı,
 - DSİ Genel Müdürlüğünce Erzurum ilinde 3 MH 11 köyde küçük ölçekli sulama çalışmalarının ihale hazırlıklarının tamamladığı ve Aralık ayında ihale edileceği,
 - Bayburt İl Özel İdarelerince yürütülen sulama çalışmalarının normal seyrinde devam ettiği,
 - TRGM açısından 2015 yılında Bayburt çalışmalarının tamamlandığı, Erzurum'da devam ettiği, görülmüştür.

Yine, en önemli eksikliğin yapılan çalışmalarını tanıttığı levha eksikliği olduğu görülmüştür. Özellikle proje köylerinin girişine paydaş kurum logolarının ve proje logosunun olduğu, "Bu köy Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamındadır" ibaresi olan bir levha ve yapılan çeşitli faaliyetlerden resimler konulabileceği, faaliyet yapılan alanın başına faaliyeti yapan kurumun ve projenin logoları konularak faaliyetin isminin olduğu bir ibare yazılması gerektiği, yine güneş enerjisi, sera arı kovanlarına uygun ebatlarda Kurum, proje logosu ve "Bu faaliyet Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında verilmiştir." yazılması gerektiği görülmüş bu konuda Bölge Müdürlükleri ve İl Uygulama birim koordinatörleri uyarılmıştır.

Eylül ayının gerek İdare ve gerekse Proje S-1B Danışmanları açısından izin dönemi olması, uzun resmi tatil nedeniyle çalışmalar belirli konularda kalmıştır. Bu altı aylık dönemde;

✓ JİCA ile ilişkiler:

- Kısa dönem ödeme tahminleri tabloları hazırlanarak JİCA'ya gönderilmiştir. (Short Term Disbursement Forecast) (Temmuz 2015–Ekim 2015, Ağustos 2015–Kasım 2015, Eylül 2015 –Aralık 2015, Ekim 2015–Ocak 2016, Kasım 2015–Şubat 2016, Aralık 2015–Mart 2016)
- Hazine Müsteşarlığı ve JİCA ile yapılan portfolio toplantısının raporu hazırlanarak JİCA'ya gönderilmiştir. (İngilizce)
- 28-31 Temmuz 2015 tarihlerinde Proje illerinden Artvin'e yapılacak seyahat ile ilgili bilgi verilmiş, seyahate davet edilmiştir.
- JİCA'dan gelen proje değerlendirme anketi konusunda Proje Koordinatörü ve Proje Müdürüne bilgi verilmiştir.
- Proje harcamaları için gereken SOE belgesi düzenlenerek JİCA'ya gönderilmiştir.
- Proje kapsamında yapılan faaliyetlerin sözleşme bilgileri derlenerek İngilizceye çevrilmiş ve JİCA'ya gönderilmiştir.
- 1 Ocak 2015 – 30 Haziran 2015 tarihlerini kapsayan Proje Durum Raporu (Project Status Report-PSR Report) İngilizce olarak hazırlanmış ve JİCA'ya sunulmuştur. (Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)
- Proje harcamaları için gereken SOE belgesi (OGM B kategorisi 12 nolu SOE ile A kategorisi 6 nolu SOE) düzenlenerek JİCA'ya gönderilmiştir.
- Proje harcamaları için gereken 7. Ve 8. SOE belgeleri düzenlenerek JİCA'ya gönderilmiştir.
- JİCA'dan Satoe Sawada ve finans danışmanı bay Seyama OGM'den proje Yönetim Birimi(Proje Müdürü Bilal Güneş, OGM sorumlusu Murat Çevirme ve Proje Supervizörü ve Tercümanın katılımı ile 5 Kasım ve 11 Kasım 2015 tarihinde JİCA' ile proje finans konuları toplantısı yapılmıştır. Toplantıda Proje Danışmanları tarafından hazırlanan 2012-2019 yıllarını il, faaliyet, harcamaları tartışılmış, olası artacak miktarın nasıl kullanılması gerektiği ve bu konuda neler yapılabileceği görüşülmüştür. (Eki Kasım 2015 raporunda verilmiştir.)
- JİCA ile proje kapsamında gerekli yazışmalar yapılmıştır.

- ✓ DKMPGM'nün projeden çekilmesi kararının Proje Yönlendirme Komitesince uygun görülmesi sonrasında JİCA ile ve Hazine Müsteşarlığının talebi doğrultusunda söz konusu DKMPGM çekilme yazısı İngilizce ve Türkçe olarak JİCA'ya bildirilmek üzere Hazine Müsteşarlığına yazılmıştır. *(Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü'nün 2015 yılında kurulacak olan sera yapımı ile ilgili seralarda tip proje değişikliği ve ilave bütçe talebine yönelik talebi incelenerek uygunluk onayı verilmiş ve yazışmaları yapılmıştır.
- ✓ Proje Yönlendirme Komitesi Başkanı Müsteşar Yardımcısı için Bölgelerle görüşülerek 6.Proje Uygulama Komitesi toplantısının 13 Ağustos'ta yapılması kararlaştırılmıştır.
- ✓ 28-31 Temmuz 2015 tarihlerinde Proje Koordinatörü ve Proje Müdürü ile birlikte Proje illerinden Artvin'e yapılacak seyahat programı hazırlanmış, gerekli yazışmaları görüşmeleri yapılmıştır. *(Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ Proje Koordinatörü ve Proje Müdürü ile görüşülerek 26 Temmuz 2015 – 10 Ağustos 2015 tarihlerinde Havza Yönetimi Uzmanı ile Geçim Kaynaklarının İyileştirilmesi Uzmanının proje faaliyetlerinin uygulamalarına yönelik proje illerine yapacakları teknik çalışma ziyaretinin programı belirlenmiş, gerekli yazışmaları yapılmıştır. *(Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ Merkez Bankası ile Proje bütçesinin A kategorisinden B kategorisine aktarım yazışmaları yapılmıştır. *(Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ Proje Koordinatörü ve Proje Müdürü ile görüşülerek, 3-7 Ağustos 2015 tarihlerinde Proje satınalma sorumlusu ile Proje satınalma uzmanının proje satınalmaları ve hakedişlerin düzenlenmesine yönelik proje illerinde verecekleri eğitim programı belirlenmiş, gerekli görüşmeleri yapılmıştır. *(Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ 13 Ağustos 2015 tarihinde Ankara'da yapılan olan 6.Proje Yönlendirme Komitesi'nin toplantı öncesi dokümanlar hazırlanmış, gerekli yazışmalar ve toplantı hazırlıkları yapılmış, 6.Proje Yönlendirme Komitesi Toplantısında gerekli notlar alınarak toplantı sonrasında tutanakların hazırlanması ve gerekli işlemlerin yapılması sağlanmıştır. *(Eki Ağustos 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ Projenin bütün proje paydaşı kurumlar itibarı ile 2012 -2015 program ve gerçekleştirmeleri çıkarılmış, MH planlamanın tamamlanması sonrasında 2016, 2017 ve 2018 yılı programları ve bütçeleri belirlenmiş, faaliyet detaylandırması yapılmıştır. *(Eki Ağustos 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ Artvin-Yusufeli-Bıçakçılar Mikro havzası Altıparmak köyü muhtarının talebi değerlendirilerek cevabi yazı hazırlanmıştır. *(Eki Eylül 2015 raporunda verilmiştir)*
- ✓ 17 Eylül 2015 tarihinde Kalkınma Bakanlığında düzenlenen Çoruh Projeleri ile ilgili toplantıya katılım sağlanmış, Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi ile ilgili bilgi verilmiş, olası işbirliği konuları tartışılmıştır.

- ✓ Sulama uzmanının görevine 20 Şubat 2015 de ara verilmesi nedeniyle 5 mikro havza planının sulama ile ilgili bilgileri faaliyet, alt faaliyet ve poz olarak MH planlama veritabanına tarafımızdan girilmiştir.
- ✓ Proje S-1A Danışmanı AGRİN firmasının talebi değerlendirilerek gerekli yazışmaları yapılmıştır. (Eki Eylül 2015 raporunda verilmiştir)
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında projenin bu güne kadar yapılan faaliyetleri ve harcamaların çıkarılarak ilave faaliyetlere ayrılabilir miktarın belirlenebilmesi için, doğal kaynakların korunması, rehabilitasyonu ve sürdürülebilir kullanımı ile gelir getirici faaliyetler kapsamında mikro havza, il, faaliyet, yıl, kurum ve toplam detayları çıkarılmış, tablolar oluşturulmuştur. *(Eki Ekim 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ Projenin 2015 yılı Ekim sonu gerçekleştirmeleri ile yıl sonu tahmini gerçekleştirmeleri için TRGM, DSİ, İÖİ ve Bölge Müdürlüklerine yazı yazılmış, gelen cevaplar konsolide edilerek Proje Yönetimine sunulmuştur. *(Eki Ekim 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi Erzurum ili İspir mikrohavzasında Köprüköy köylülerinin talebi doğrultusunda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Arazi Islahı ve Sulama Sistemleri Daire Başkanlığı tarafından hazırlattırılan sekileme yolu ile ekilebilir arazi elde edilmesine yönelik raporu incelenmiş, Proje Müdürü Bilal Güneş başkanlığında 9 Ekim Cuma günü OGM ve TRGM proje sorumluları ve Proje Supervizörünün katılımı ile yapılan toplantıda rapor değerlendirilmiş, yüksek maliyeti nedeni ile uygulanabilir bulunmamıştır.
- ✓ Proje ile ilgili mikrohavza planlama faaliyetleri poz listesinin son hali veritabanı uzmanından alınarak proje destek danışmanlarına verilmiştir.
- ✓ Proje destek danışmanlarından Sulama uzmanının işine ara verilmesi nedeniyle, projedeki işlerin aksamaması için proje süpervizörü olarak 2014 yılında planlaması başlatılan 4 mikrohavzanın küçük ölçekli sulamaya ait pozları hazırlanmış, verileri veritabanına girilmiştir.
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi Artvin ili Yusufeli ilçesi Bıçakçılar mikro havzası Altıparmak köyü muhtarının küçük ölçekli sulama ve mera ıslahına yönelik talebi incelenerek cevabi yazı hazırlanmıştır. *(Eki Ekim 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ Havza yönetimi Uzmanı ve Geçim kaynaklarının iyileştirilmesi uzmanı tarafından hazırlanan 4 mikrohavzanın plan raporları ve veri kontrolü yapılmış, görüş için merkez ve taşradaki proje paydaşı ilgili birimlere gönderilmiştir.
- ✓ 2015 yılı sonuna yaklaşılması nedeniyle satınalma konuları görüşülmüş, olası tedbirler tartışılmıştır. Projenin harcamaları, bekleyen hakedişler konularında proje paydaşları ile görüşmeler yapılmış, gerekli yazışmalar yapılmıştır.

- ✓ MH Planlama Danışmanlığı (ODOPEM firması) tarafından yapılan ve eksik işler nedeniyle emanete alınan 163.000 TL +KDV bedel karşılığı firma tarafından yapılması gereken işler tamamlanmış, bu çerçevede firma tarafından; 5 mikrohavza plan raporu, haritaları ve çıktıları, 9 mikrohavza plan raporu baskısı, başlangıç raporu, 3 adet 6 aylık ara rapor ve baskıları, 9 mikrohavzanın İngilizce rapor çıktıları ve baskıları ve mikrohavza planlama veritabanı yazılımı tamamlanmıştır. Bu doğrultuda kabul tutanağı ve resmi yazı hazırlanarak Strateji Dairesi Başkanlığına yazılmak üzere Proje Yönetimine gönderilmiştir.
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesinin 2016 bütçesi il ve faaliyet detayında hazırlanarak İzleme ve Değerlendirme Şubesine gönderilmiştir. *(Eki Ekim 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ 2015 yılı Eylül ayı gerçekleştirmeleri hazırlanarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına gönderilmek üzere İzleme ve Değerlendirme Şube Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.
- ✓ TRGM'nün talebi doğrultusunda proje ana hesabından TRGM alt hesabına 1.000.000 TL para aktarımının yapılması sağlanmıştır.
- ✓ 18-20 Kasım tarihlerinde Proje OGM sorumlusu Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Dairesi Başkan Yardımcısı Muirat Çevirme, OGM çığ kontrol ve satınalma sorumlusu Sıtkı Eraydın ve Proje Supervizörünün katılımı ile proje illerinden Erzurum ve Bayburt'a seyahat düzenlenerek 18 Kasım'da Bayburttaki Taht ve Masat mikrohavzalarında yapılan çalışmalar yerinde görülmüş, akşam Tarım İl Müdürlüğünde proje paydaşlarının katılımı ile toplantı yapılarak gerçekleştirmeler ve ilave faaliyet önerileri tartışılmış, 19 Kasım'da Erzurum İspir ve İspir Kuzey mikrohavzaları ziyaret edilerek Başyurt mahallesindeki çığ önlem yapısı (çığ saptırma duvarı) ile doğal kaynaklar ve geçim kaynaklarına yönelik yapılan çalışmalar yerinde görülmüş, akşam DSİ Bölge Müdürlüğünde Erzurum'daki DSİ Bölge, Tarım İl ve Orman Bölge Müdürlükleri yetkililerin katılımı ile toplantı yapılarak gerçekleştirmeler ve ilave faaliyet önerileri tartışılmış, 20 Kasım Cuma günü öncelikle Tortum peynirli'deki çığ yapıları (rüzgar perdesi) yerinde görülmüş, DSİ'nin Uzundere Sapaca köyünde yaptığı nehir sedimentasyon önleme ve taşkın önlem yapıları ile OGM tarafından yapılan toprak muhafaza tesis çalışmaları yerinde görülmüş, öğlen Uzundere ve Tortum Tarım İl Müdürlüğü yetkilileri ile biraraya gelinmiş, gerçekleştirmeler ve ilave faaliyet önerileri tartışılmış, öğleden sonra Oltu mikrohavzasında OGM tarafından yapılan toprak muhafaza tesis ve oyuntu ıslah çalışmaları ile arı ve seralar ziyaret edilmiş, akşam Proje Erzurum koordinatörü Orman Bölge Müdür Yardımcısı Recep Temel, Oltu İşletme Müdürlüğü'nde Oltu Erzurum ve Şenkaya İşletme Müdürlükleri ile Oltu, Olur, Şenkaya Tarım ilçe müdürlükleri proje personelinin katılımı ile gerçekleştirmeler ve ilave faaliyet önerileri tartışılmış, toplantı sonrasında Ankara'ya hareket edilmiştir. *(Eki Kasım 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi (ÇNHRP) kapsamında, Proje paydaşı kurum temsilcileri ve Proje Destek Danışmanları tarafından hazırlanan ve görüş için merkez ve taşradaki proje paydaşı ilgili birimlere gönderilen İspir Kuzey, Olur, Tortum Kuzey ve Şenkaya MH Plan Raporlarına yönelik gelen görüşler değerlendirilmek üzere

Havza Yönetimi Uzmanı ve Geçim Kaynaklarının iyileştirilmesi uzmanına gönderilmiş, gerekli düzeltmeler uzmanlarca yapılmıştır.

- ✓ Söz konusu MH plan raporları, <http://coruhmhplanlama.ogm.gov.tr/> adresinden PLAN ÇIKTILARI menüsünün taslaklar bölümünden, MH Planlarına ait Sulama projeleri, yapılacak işler haritaları ve diğer MH plan haritaları, sor-sap-çöz tutanakları Plan çıktıları =haritalar ve =raporlar alt menülerinden indirilebilecek şekilde sisteme yüklenmiş, yine sorgulama menülerinden faaliyet, alan, mikrohavza, kurum, alan, il ve idari bazda sorgulamalar yapılabilecek şekilde sistem tasarlanmıştır.
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesinin 2016 bütçesi il ve faaliyet detayında hazırlanarak İzleme ve Değerlendirme Şubesine gönderilmiştir.
- ✓ 2015 yılı Ekim ayı gerçekleştirmeleri hazırlanarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına gönderilmek üzere İzleme Değerlendirme Şube Müdürlüğü'ne gönderilmiştir. *(Eki Kasım 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ 2015 yılı yıl sonu harcamaları, 2016 yılı planlanan faaliyetler ve ilave faaliyetler ilgili birimlerden alınarak derlenmiştir. *(Eki Kasım 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi 2012-2015 bütçe gerçekleştirmeleri iç dış bütçe olarak hazırlanarak Proje Yönetimine sunulmuştur. *(Eki Kasım 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi 2012-2019 faaliyet tablosu hazırlanarak Proje Yönetimine sunulmuştur.
- ✓ Proje paydaşı birimlerden istenilen ilave faaliyet önerileri konusunda birimlerden gelen ilave doğal kaynak korunması ve rehabilitasyonu ile gelir getirici faaliyetlerle ilgili teklifler derlenerek İdareye sunulmuştur.
- ✓ Sayıştay deneticilerinin Projenin 2015 yılı çalışmalarını inceleme talebi doğrultusunda proje ile ilgili istenilen evraklar hazırlanmış, yapılan görüşmelerde gerekli bilgi aktarımı yapılmıştır.
- ✓ 2015 yılı sonunun yaklaşması nedeniyle ödemelerin aksamaması için, Proje faaliyetleri ile ilgili hakediş dosyaları incelenerek görülen eksiklikler tamamlattırılmış ve ödemelerin zamanında yapılması sağlanmıştır.
- ✓ Proje illeri ve proje paydaşları ile görüşülerek, Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında projenin bu güne kadar yapılan faaliyetleri ve harcamaların çıkarılarak ilave faaliyetlere ayrılabilir miktarın belirlenebilmesi için, doğal kaynakların korunması, rehabilitasyonu ve sürdürülebilir kullanımı ile gelir getirici faaliyetler kapsamında mikro havza, il, faaliyet, yıl, kurum ve toplam detayları çıkarılmış, tablolar oluşturulmuş, İngilizceye çevrilerek JİCA'ya gönderilmiştir. *(Eki Kasım 2015 raporunda verilmiştir.)*

- ✓ Proje kapsamında ilave faaliyetlere ayrılabilir miktarın belirlenmesi sonrasında doğal kaynakların korunması, rehabilitasyonu ve sürdürülebilir kullanımı ile gelir getirici faaliyetler kapsamında proje paydaşı birimlerden ilave faaliyet önerileri toplanmış, bu öneriler mikro havza, il, faaliyet, yıl, kurum ve toplam detayları çıkarılmış, tablolar oluşturulmuştur. İlave öneriler kapsamında birimlerden gelen güncellemeler doğrultusunda tablolar yeniden düzenlenmiştir.
- ✓ Proje paydaşı birimlerin yaptığı harcamalar ve ödenek durumları kontrol edilerek ilave ödenek talepleri değerlendirilmiş, OGM Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ile görüşülerek, gerekli yazışmalar yapılmış ve Orköy ve Ağaçlandırma Dairesinin ödenek ihtiyaçları giderilmiştir. *(Eki Aralık 2015 raporunda verilmiştir.)*
- ✓ 8 Aralık 2015 tarihinde Ankara’da yapılan olan 7.Proje Yönlendirme Komitesi’nin toplantı öncesi dokümanlar hazırlanmış, gerekli yazışmalar ve toplantı hazırlıkları yapılmış, 7.Proje Yönlendirme Komitesi Toplantısında gerekli notlar alınarak toplantı sonrasında tutanakların hazırlanması ve gerekli işlemlerin yapılması sağlanmıştır. (Ek-1) Toplantı hazırlıkları kapsamında bir önceki toplantıda alınan kararlar hazırlanmış, ilgililere gönderilmiş, TRGM tarafından tamamlanan “Pazar Araştırmaları ve Fizibilite çalışmasının sunumu”nun yapılması sağlanmıştır.
- ✓ TRGM tarafından istenilen Erzurum DAP İdaresine ait 2015 yılı 3. Dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül ayları) ve 2015 yılı 4. Dönem (Ekim-Kasım-Aralık ayları) için iki ayrı tablodaki Çoruh NHR Projesi ile ilgili kısımlar doldurularak TRGM’ne gönderilmiştir.
- ✓ Proje Yönetiminin talebi doğrultusunda projenin 2012-2019 yılları arasında program ve gerçekleşme miktar ve tutarları iller, havzalar itibarıyla çıkarılmıştır.
- ✓ Proje koordinatörü, Proje Müdürü ve Proje OGM sorumlusu ile sürekli irtibat halinde olunarak gerektiği zamanlarda proje konuları ile ilgili görüşme ve toplantılar yapılmıştır. Proje OGM sorumlusu ile yapılan toplantıda projenin 2015 yılı çalışmaları fiziki ve finansal gerçekleşme durumları aktarılmış yapılabilecekler tespit edilmiştir. Proje koordinatörü ve Proje Müdürü ile yapılan toplantılarda 8 Aralıkta yapılacak olan Yönlendirme Komite toplantısı hazırlıkları görüşülmüş, sonrasında toplantının değerlendirmesi yapılarak, yapılması gerekenler görüşülmüştür.
- ✓ Danışman firmalardan gelen raporlar (aylık, üç aylık, altı aylık, yıllık raporlar) incelenmiş, ilgili yerlere ulaştırılmıştır.
- ✓ S1-B Danışmanları ile düzenli toplantılar yapılarak proje faaliyetlerinin doğru ve zamanında gerçekleştirilmesine gayret edilmiş, 18-20 Kasım Bayburt Erzurum seyahati öncesinde seyahat hazırlıkları sonrasında da seyahat değerlendirmesi yapılmıştır. 2015 yılı çalışmaları fiziki ve finansal gerçekleşme durumları aktarılmış yapılabilecekler tespit edilmiş, 8 Aralıkta yapılacak olan Yönlendirme Komite toplantısı hazırlıkları görüşülmüş, sonrasında toplantının değerlendirmesi yapılarak, yapılması gerekenler görüşülmüş, Proje Yönetimine gerekli bilgiler aktarılmıştır. Yılsonunda yapılan toplantılarda Projenin yılsonu değerlendirmesi yapılmıştır.

2015 yılı proje faaliyetlerinin planlaması, ihale süreci ve uygulamaları takip edilmiştir.

S-1B Danışmanları tarafından 26 Temmuz-9 Ağustos 2015 tarihlerinde proje illerine yapılan seyahatin değerlendirmesi yapılmıştır.

Proje kapsamında S-1B danışmanlarınca yapılan faaliyetleri içeren aylık üç aylık, altı aylık ve yıllık raporlar hazırlanmıştır.

S-1B Danışmanları ile birlikte MH planlama web uygulaması son durum ve veri girişi kontrolleri yapılmıştır.

S-1B Danışmanları olarak Proje müdürü tarafından OGM üst yönetimine yapılacak olan proje sunumunun hazırlanmasına katkı verilmiştir.

S-1B uzmanları olarak Proje hakediş dosyaları teknik ve idari açıdan incelenmiş, eksiklikleri tespit edilerek tamamlanması sağlanmıştır.

- ✓ Proje kapsamında yapılan seyahat, toplantı ve proje faaliyetleri derlenerek <http://coruhhavzasi.ogm.gov.tr/> web sayfasına haber ve bilgi olarak konulmuştur.

4.2- Toplantı ve Seyahatler

A- İZLEME VE DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN KURULMASI ÇALIŞMALARI

- ✓ 7 ve 27 Temmuz 2015 tarihlerinde yapılan toplantılarda İDS Danışmanlığı ile görüşülerek İzleme ve Değerlendirme Sistemi çalışmaları kapsamında 2015 yılı arazi çalışmaları ele alınmış, 2015 arazi programı için örnekleme alanları kararlaştırılmış, 8-10 Temmuz 2015 tarihlerinde Tortum Kuzey mikrohavzasında Toprak ve Vejetasyon örnekleme çalışmaları gerçekleştirilmiş, arazi örnekleme yapılmıştır.
- ✓ 16 Kasım tarihli toplantıda, Tortum Kuzey mikrohavzasına 11 Kasım 2015 tarihinde yapılan oyuntu erozyonu erozyon çubuklarının ölçüm sonuçları tartışılmış, 19-21 Kasım tarihinde, Oltu ve Olur Merkez mikro havzalarında daha önce çakılan erozyon çubuklarının yapılacak ölçüm programı görüşülmüştür.
- ✓ 25 Kasım tarihinde yapılan toplantıda ise genel olarak 2015 yılında yapılan İzleme ve Değerlendirme çalışmaları değerlendirilmiştir.

B- ÇNHRP UYGULAMA BÖLGELERİNE SEYAHAT

- ✓ **Proje Koordinatörü ve Proje Müdürü Artvin Seyahati (26-31 Temmuz 2015):** Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi kapsamında Proje Koordinatörü Orman Genel Müdür Yardımcısı Ali Fuat ÜNAL, Proje Müdürümüz Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Daire Başkanı Bilal GÜNEŞ, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanı Salim SİĞIRCI, Proje OGM sorumlusu Hanifi AKBİYİK, Proje Danışmanları ile birlikte Proje illerinden Artvin’i ziyaret ederek 2014 çalışmaları ile 2015 yılı çalışmalarını yerinde inceledi. Ziyarete Artvin Orman Bölge Müdürü M.Sedat Ecevit, Bölge Müdür Yardımcısı Muammer Tizi, Bölge Müdürlüğü, Yusufeli, Şavşat ve Borçka İşletme Müdürlüklerinin ilgili personeli ile mahallindeki Tarım İlçe Müdürlüğü ve Artvin İl Özel İdaresi personeli eşlik etti.

28 Temmuz 2015 Salı günü Erzurum’da Bölge Müdürlüğü personeli ile görüşüldü.

29 Temmuz 2015 Çarşamba günü Artvin Yusufeli’ne geçilerek Yusufeli ve Bıçakçılar mikro havzalarında 2013-2014-2015 yılında yapılan toprak muhafaza ve rehabilitasyon, gelir getirici faaliyetler ve sulama alt yapısının iyileştirme çalışması yapılan saha ve tesisler incelendi. Çalışmalar hakkında bilgi alındı.

30 Temmuz 2015 Perşembe günü öncelikle proje kapsamında iyileştirme yapılan Ardanuç ve Şavşat Fidanlıklarında yapılan çalışmalar yerinde görüldü, yapılabilecek çalışmalar değerlendirildi. Aynı gün Şavşat - Veliköy mikro havzasında toprak muhafaza amaçlı yapılan çalışmalardan, örme çit, galvanizli kafes tel, kuru duvar eşik, arıcılık çalışmaları ve İl özel İdaresi tarafından yapılan, Pınarlı köyü sulama suyu tesis çalışmaları incelendi gerekli bilgiler İl Özel İdaresi temsilcisinden alındı.

31 Temmuz 2015 Cuma günü Borçka - Camili mikro havzasında proje kapsamında yapılan çalışmalar yerinde görüldü. Borçka Orman İşletme Müdürlüğü ziyaret edildikten sonra Ankara’ya dönmek üzere Trabzon’a hareket edildi.

Genel Müdür Yardımcısı Ali Fuat Ünal, arazi incelemesinden sonra her günün sonunda kısa birer toplantı gerçekleştirdi. Toplantıda yapılan çalışmalarla ilgili fikir alışverişinde bulunuldu. *(Eki Temmuz 2015 raporunda verilmiştir)*

✓ **ÇNHRP Uygulama Bölgelerine Seyahat (26 Temmuz – 09 Ağustos 2015):**

ÇNHRP kapsamında yürütülmekte olan faaliyetlerin yerinde görülmesi amacıyla 26 Temmuz – 09 Ağustos 2015 tarihleri arasında Artvin, Bayburt ve Erzurum illerine yapılan seyahate katılım sağlanmış ve proje illerinde yürütülen çalışmalarla ilgili incelemelerde bulunulmuştur. Bu kapsamda, 26 – 31 Temmuz 2015 tarihleri arasında Artvin ilinde Yusufeli, Bıçakçılar ve Veliköy Mikrohavzaları, 01 – 09 Ağustos 2015 tarihleri arasında ise Artvin ilinde Camili Mikrohavzası, Erzurum ilinde Uzundere, Oltu ve İspir Mikrohavzaları ve Bayburt ilinde Masat ve Taht Mikrohavzaları ziyaret edilerek ilgili kurum personelinden çalışmalar hakkında bilgi alınmış ve yürütülen çalışmalar yerinde görülmüştür. *(Eki Ağustos 2015 raporunda verilmiştir)*

Seyahat sırasında yapılan görüşmelere ve incelemelere dayalı olarak, Alt Proje A “Doğal kaynakların korunması, rehabilitasyonu ve sürdürülebilir yönetimi” faaliyetleri 2015 yılı programı ve gerçekleşme Durumu (OGM) (Temmuz 2015) bilgileri alınmıştır. 2015 yılında faaliyetler 3 ilde, 9 mikrohavzada *(Artvin’de 4, Bayburt’ta 2 ve Erzurum’da 3 mikrohavzada)* yürütülmektedir.

Havza rehabilitasyon projelerinde başarı, başarısızlık üzerine yapılacak olan değerlendirmelerin ölçümü, kurulan izleme ve değerlendirme sistemleri ile olmaktadır. Nitekim, Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesinde daha önceki projelerde eksik olan izleme ve Değerlendirme Sistemine geniş bir şekilde yer verilmiştir. Yapılan çalışmaların periyodik olarak, fiziki ve finansal açıdan izlenmesinin yanında proje başlangıç aşamasında ve belirli dönemlerde yapılacak olan sosyo ekonomik durum, erozyon ve bitki örtüsü izleme çalışmaları ile başlangıç ve proje bitimindeki durumu, hatta uzun vadedeki sürdürülebilirlik, projenin başarı durumunu ortaya koyacaktır.

TRGM’nün uygulamalara geç başlamış olması, proje çalışmalarında gecikmelere neden olmuş, bu da halkın projeye bakışını olumsuz yönde etkilemiştir.

Proje uygulama sahalarına projenin ve kurumun tanıtım levhalarının konulmadığı tespit edilmiştir. Birlikteliği sağlamak amacıyla örnek tanıtım levhalarının geliştirilmesi ve proje uygulama sahalarına ve/veya faaliyetlerin uygulandığı proje köylerine konulmasının projenin ve ilgili kurumların tanıtımı bakımından gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Mikrohavzalardaki ormancılık faaliyetleri Orman İşletme Şefleri ile Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefleri tarafından yürütülmektedir. Bu şefliklerin iş yoğunlukları nedeniyle mikrohavzalarda proje çalışmalarında görevlendirilmek üzere Haziran ayı itibariyle danışman mühendis alımları yapılmıştır. Bu danışman mühendislerin mikrohavzalarda faaliyetlerin uygulamasına başlanılmadan önceki tarihlerde, yılın

başlangıcında işe alınmaları ve yıl boyu devamlılıklarının sağlanmasının programlarının zamanında gerçekleştirilebilmesi açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, proje konularında bilgi ve deneyim kazanmaları nedeniyle takip eden yıllarda da aynı mikrohavzalar için aynı danışman mühendislerin alınması projenin başarısını olumlu yönde etkileyecektir.

İlk üç yılda yapılan uygulamalar itibariyle;

- *Proje ormancılık faaliyetlerinin teknik uygulamalarının genel olarak başarılı olduğu ve kurum personelinin proje programlarının zamanında gerçekleştirilebilmesi için özveri ile çalıştığı ve halkın bu çalışmaları benimsediği,*
- *Meralarda yapılan gölgelik ve benzeri yapıların kullanıldığı ve halkın memnuniyetlerini dile getirdiği,*
- *Dikimlerde gelir getirici (çiçekli ve meyveli) türlerin kullanımının halk tarafından desteklendiği,*
- *Küçük ölçekli sulama altyapısının iyileştirilmesi faaliyetlerinin çiftçiyi üretime teşvik etmekte olduğu,*
- *Verilen tohum destekleri ile yem bitkileri üretiminin benimsenmiş olmasının (kışlık kaba yem ihtiyacı karşılanabileceğinden) meralara olan baskıyı azaltacağı,*
- *Halkın projeye bakış açısının genel olarak olumlu olduğu gözlemlenmiştir.*

Geçim Kaynaklarının İyileştirilmesi çalışmaları;

- Plan Raporları hazırlanan ve uygulamalara başlanan 9 Mikrohavzada (Erzurum İli; Oltu, İspir ve Uzundere Mikrohavzaları, Artvin İli; Yusufeli, Bıçakçılar, Veliköy ve Camili Mikrohavzaları, Bayburt İli; Masat ve Taht Mikrohavzaları) proje kapsamında verilen desteklerle ilgili faaliyetleri yerinde incelemek, uygulayıcılarla görüşerek sorunlar hakkında bilgi almak ve destek verilen köylülerin proje uygulamaları hakkında bilgi almak amacı ile Erzurum, Artvin ve Bayburt illerinde görevlendirilen uzmanlar 1-8 Ağustos 2015 tarihleri arasında Erzurum İlinde Uzundere, Oltu ve İspir Mikrohavzalarında, Bayburt İlinde Masat ve Taht Mikrohavzalarında çalışmalarını gerçekleştirmişlerdir.
- Çalışmalarda Erzurum ve Bayburt illerinde aşağıda belirtilen mikrohavzalar ve köyler ziyaret edilerek çalışmalar yerinde görülmüş, desteklerden yararlanan köylülerle görüşmeler yapılmış ve Proje uygulayıcıları ile görüşülerek yapılan ve yapılması planlanan çalışmalar hakkında bilgi alınmıştır.

Erzurum İlinde;

- Oltu Mikrohavzasında yer alan Proje köylerinden Çamlıbel, Özdere, Başaklı, Küçük Orcuk, Büyük Orcuk, Kaleboğazı ve Sarı Saz,
- İspir Mikrohavzasında yer alan Proje köylerinden Köprüköy, Göçköy, Numanpaşa, Duruköy, Koçköy ve Tekpınar,
- Uzundere Mikrohavzasında yer alan Proje köylerinden Altınçanak, ve Çağlayan,

Bayburt İlinde;

- Masat Mikrohavzasında yer alan Proje köylerinden Gezköy, Maden. Masat. Akçakuzu,
- Taht Mikrohavzasında yer alan Proje köylerinden Taht,Polatlı, Ballıkaya köyleri ziyaret edilmiş ve proje kapsamında sağlanan destekler yerinde görülmüştür.

Erzurum ve Bayburt illerinde inceleme yapılan mikrohavzalarda gelir getirici ve odun tüketiminin azaltıcı faaliyetler açısından önemli görülen hususlar aşağıda özetlenmiştir;

- Mikrohavzalarda vatandaşlar Projenin uygulanmasında genelde memnunlar.
- Saha ziyaretimizi öğrenen Uzundere kaymakamı Hacı Arslan Uzan'ın isteği üzerine kendisi ile yaptığımız görüşmede Uzundere Mikro Havzası için seracılığın önemli olduğu ve ek destekler verilmesinin yararlı olacağını belirtmişlerdir. Kendisine Proje kapsamında desteklerin verilmesinde izlenen yol açıklanmıştır
- Sera tesisi beğenilmekle birlikte, tespitlerimize göre hak sahiplerinin seracılık ve yetiştirme tekniği konusunda eğitime ihtiyacı var.
- Arıcılık desteği mikrohavzalarda memnuniyetle karşılanan bir faaliyet olup, özellikle polen üretimi yapan arıcılar ilave kazanç sağlamaktadırlar.
- TRGM 2014 yılında bütçe sorunu nedeniyle çalışma yapamaması 2015 yılında projede çalışanların işini yoğunlaştırmıştır.
- Yem Bitkileri desteği çok sayıda yetiştiriciye ulaşmış olup, insanlar bundan memnuluk duymaktadır. Yaz mevsiminin kurak ve çok sıcak geçmesi köylerde gelişmeyle ilgili ufak sıkıntılar yaratsa da, zamanında tarlasını hazırlayanlar yonca, korunga ve fiğde biçimlerini gerçekleştirmişlerdir.
- Orman Genel Müdürlüğü ve TRGM sorumluluğunda olan ve işbirliğini gerektiren konularda koordinasyonun sağlanması için daha fazla çaba harcanmalıdır. Örnek olarak orman içi ve orman dışı meraların ıslahı çalışmalarında, seracılık ve arıcılıkla ilgili uygulamalarda bu koordinasyonun sağlanması faydalı olacaktır.

Erzurum, Artvin ve Bayburt illerindeki mikrohavzalarda 2015 Temmuz ve Ağustos aylarında gerçekleştirilen arazi çalışmasını değerlendirmek amacı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nde Proje yetkilileri ile görüşme yapılmıştır. Görüşmede, 2015 yılında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlüklerinin Erzurum, Artvin ve Bayburt illerinde yer alan Mikrohavzalarda yaptığı çalışmalar hakkında bilgi verilerek gelecek yıllarda yapılacak çalışma programları üzerinde bilgi alış verişinde bulunulmuştur.

✓ **Proje çalışmaları arazi seyahati (18-20 Kasım 2015):**

18-20 Kasım tarihlerinde Proje OGM sorumlusu Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Dairesi Başkan Yardımcısı Murat Çevirme, OGM çığ kontrol ve satınalma sorumlusu Sıtkı Eraydın ve Proje Supervizörünün katılımı ile proje illerinden Erzurum ve Bayburt'a seyahat düzenlenerek

- 18 Kasım'da Bayburttaki Taht ve Masat mikrohavzalarında yapılan çalışmalar yerinde görülmüş, akşam Tarım İl Müdürlüğünde proje paydaşlarının katılımı ile toplantı yapılarak gerçekleştirmeler ve ilave faaliyet önerileri tartışılmış,
- 19 Kasım'da Erzurum İspir ve İspir Kuzey mikrohavzaları ziyaret edilerek Başyurt mahallesindeki çığ önlem yapısı (çığ saptırma duvarı) ile doğal kaynaklar ve geçim kaynaklarına yönelik yapılan çalışmalar yerinde görülmüş, akşam DSİ Bölge Müdürlüğünde Erzurumdaki DSİ Bölge, Tarım İl ve Orman Bölge Müdürlükleri yetkililerin katılımı ile toplantı yapılarak gerçekleştirmeler ve ilave faaliyet önerileri tartışılmış,

- 20 Kasım Cuma günü öncelikle Tortum peynirliideki çığ yapıları (rüzgar perdesi) yerinde görülmüş, DSİ'nin Uzundere Sapaca köyünde yaptığı nehir sedimentasyon önleme ve taşkın önlem yapıları ile OGM tarafından yapılan toprak muhafaza tesis çalışmaları yerinde görülmüş, öğlen Uzundere ve Tortum Tarım İl Müdürlüğü yetkilileri ile biraraya gelinmiş, gerçekleştirmeler ve ilave faaliyet önerileri tartışılmış, öğleden sonra Oltu mikrohavzasında OGM tarafından yapılan toprak muhafaza tesis ve oyuntu ıslah çalışmaları ile arı ve seralar ziyaret edilmiş, akşam Proje Erzurum koordinatörü Orman Bölge Müdür Yardımcısı Recep Temel, Oltu İşletme Müdürlüğü'nde Oltu Erzurum ve Şenkaya İşletme Müdürlükleri ile Oltu, Olur, Şenkaya Tarım ilçe müdürlükleri proje personelinin katılımı ile gerçekleştirmeler, ilave faaliyet önerileri tartışılmış, toplantı sonrasında Ankara'ya hareket edilmiştir. *(Eki Kasım 2015 raporunda verilmiştir.)*

C- TRGM ÇALIŞMALARI

- ✓ 9 Ekim 2015 tarihinde Proje Müdürü Bilal Güneş başkanlığında OGM ve TRGM proje sorumluları ve Proje Supervizörünün katılımı ile yapılan toplantıda Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi Erzurum ili İspir mikrohavzasında Köprüköy köylülerinin talebi doğrultusunda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Arazi Islahı ve Sulama Sistemleri Daire Başkanlığı tarafından hazırlattırılan sekileme yolu ile ekilebilir arazi elde edilmesine yönelik rapor değerlendirilmiş, yüksek maliyeti nedeni ile uygulanabilir bulunmamıştır.
- ✓ 4 Kasım 2015 tarihinde Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Proje sorumlusu ile yapılan görüşmede Proje çerçevesinde 9 mikrohavzada yapılan çalışmaları ve gelişmeleri değerlendirilmiş, gelişmeler hakkında bilgi alınmıştır.

D- PROJE YÖNLENDİRME KOMİTESİ

- ✓ **ÇNHRP Proje Yönlendirme Komitesi 6. Toplantısı (29 Nisan 2015):** Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi Yönlendirme Komitesi (PYK) 6. Toplantısı, Yönlendirme Komitesi Başkanı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı İbrahim ÇİFTÇİ başkanlığında 13 Ağustos 2015 Perşembe günü, PYK üyelerinin katılımı ile yapıldı.

Katılımcıların tanıtımı sonrasında, gündemin birinci maddesine göre, açılış konuşmaları yapıldı. Yönlendirme Komitesi Başkanı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı İbrahim ÇİFTÇİ, projenin, bu yıl bütün kurumların faaliyetlerine başlaması nedeniyle daha iyi yol aldığını belirterek, 2015 yılında, bu güne kadar yapılan çalışmaların ele alınacağını belirtti.

Gündemin ikinci maddesine göre bir önceki toplantıda alınan kararlar okundu.

Gündemin 3. maddesinde, proje ortağı kurumlardan gelen bilgiler doğrultusunda tek sunum olarak hazırlanan 2015 yılı programı ve Yönlendirme Komitesi toplantısı tarihine kadar olan gerçekleştirmeler, Proje OGM sorumlusu Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Daire Başkan Yardımcısı Hanifi Akbiyik tarafından sunuldu. Proje sahalarına 25-28

Mayıs 2015 tarihlerinde Bayburt ve Erzurum'a, 28-31 Temmuz 2015 tarihlerinde Artvin'e yapılan ziyaretler anlatıldı. Sunumda 2015 yılı faaliyetleri ile ilgili;

- *OGM'nin bütün birimleri itibarıyla programı, başlayan çalışmaları ve gerçekleştirmeleri*
- *Artvin ve Bayburt İl Özel idarelerinin küçük ölçekli sulama altyapısının iyileştirilmesi çalışmaları,*
- *DSİ Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmekte olan Erzurum küçük ölçekli sulama alt yapısı faaliyetleri,*
- *Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün programı ve bu güne kadar başlanılan ve gerçekleştirilen çalışmalar ile "Pazar Araştırması ve Fizibilite Çalışması"nın son durumu görüşüldü.*

Gündemin son maddesinde genel değerlendirmeler yapıldı, gerçekleştirmeler ve harcamalar konusunda gerekli tedbirlerin alınması istendi. Seyahatlerin birlikte yapılması, çalışmaların diğer bölgelere örnek olacak şekilde yapılması, sulama çalışmalarında mümkün olduğunca kapalı sistem kullanılması, projede yetişmiş personelin yerinde kalması konusunda tedbir alınması, TRGM ile Orköy'ün proje kapsamında verilen hibelerin bir miktarının köylüden alınması konusunun araştırılması, meralarda daha ÇEM ile görüşüp daha kapsamlı bir proje yapılması ve gölgelik olarak ağaç kullanılmak üzere (orman zonu üzerindeki meralar hariç) ağaçlandırma yapılması, münavebeli otlamada meranın bölünme sayısı kadar tesis yapılması, geçici barınak olarak karavan ya da demonte tipi barınak kullanılması, kuru duvar eşiklerin arkasına çalı ve ağaç türü bitkiler dikilmesi, meralarda görülen eksikliklerin giderilmesi, izleme açısından resimlerin aynı noktadan çekilmesinin sağlanması, proje kapsamında varsa yapılacak revizyonlar, projede çalışılan konulara ilave olarak varsa çalışılabilecek konular için ilgili birimlere yazı yazılması, Seralarda bitki yetiştirme konusunda gerekli eğitimler için TRGM'den destek alınması, sobalı kalorifer sistemi konusunda ilgili birim ve uzmanların biraraya gelerek kullanılan yakıt (odun, kömür) ve verimlilik konusunu araştırmaları, sonbaharda çiftçi eğitim gezisi yapılması, kapalı meyve bahçesi kurulumu konuları gündeme geldi. JİCA temsilcisi harcamaların azlığı ve gecikmelerden bahsederek uygulamaların 2018 yılında bitecek şekilde planlamasını istedi. Bir sonraki toplantıya kadar yapılması gerekenler ile ilgili kararlar alındı. Toplantı kararları;

1. *Küçük ölçekli sulama altyapısının iyileştirilmesi kapsamında özellikle Artvin ve Bayburt illerinde ödenek yetersizliği nedeniyle yapılamayan projelerin projede OGM ve diğer kurum bütçelerinden artan miktarın İl Özel İdarelerine aktarımı konusunun araştırılması, (mevzuatla ilgili konunun Bakanlık müşaviri Yılmaz ALTAŞ, JİCA ve Hazine Müsteşarlığı ile görüşülerek olabirliğinin Proje Yönetim Birimince araştırılması,*
2. *İzleme açısından çalışmalar ile ilgili resimlerin aynı noktadan çekilmesinin sağlanması,*
3. *Proje kapsamında varsa yapılması gereken revizyonların Yılmaz Altaş, Ali Fuat Ünal ve Bilal Güneş tarafından değerlendirilmesi,*
4. *Seralarda bitki yetiştirme konusunda talep edilen eğitimler için TRGM ile yazışmalar yapılarak, mahallindeki tarım il, ilçe müdürlükleri tarafından gerekli desteğin alınması,*

5. Bölgelerdeki proje paydaşlarının proje konularını görüşmek üzere periyodik olarak biraraya gelmesinin sağlanması (İl Uygulama Birimleri),
6. Sobalı kalorifer sistemi konusunda ilgili birim (TRGM, Orköy) ve uzmanların biraraya gelerek kullanılan yakıt (odun, kömür) ve verimlilik konusunu araştırmaları,
7. Projede çalışılan konulara ilave olarak varsa çalışılabilecek konular için ilgili birimlere yazı yazılması

✓ **ÇNHRP Proje Yönlendirme Komitesi 7. Toplantısı (8 Aralık 2015):** Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi Yönlendirme Komitesi (PYK) 7. Toplantısı, Yönlendirme Komitesi Başkanı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı İbrahim ÇİFTÇİ başkanlığında 8 Aralık 2015 Salı günü, PYK üyelerinin katılımı ile yapıldı.

Katılımcıların tanıtımı sonrasında, gündemin birinci maddesine göre, açılış konuşmaları yapıldı. Yönlendirme Komitesi Başkanı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı İbrahim ÇİFTÇİ, projenin faaliyetlerinin rayına oturduğunu, yapılan çalışmaların görünürlüğünün arttığını söyledi.

Gündemin ikinci maddesine göre bir önceki toplantıda alınan kararlar okundu.

Gündemin 3.maddesinde, proje ortağı kurumlardan gelen bilgiler doğrultusunda tek sunum olarak hazırlanan 2015 yılı faaliyet gerçekleştirmeleri, Proje Süpervizörü tarafından sunuldu. Sunumda 2015 yılı faaliyetleri ile ilgili;

- OGM'nin bütün birimleri itibarıyla programı ve faaliyet gerçekleştirmeleri,
- DSİ Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmekte olan Erzurum ili küçük ölçekli sulama alt yapısı faaliyetleri,
- Artvin ve Bayburt İl Özel İdarelerinin küçük ölçekli sulama altyapısının iyileştirilmesi çalışmaları,
- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün (TRGM) programı ve faaliyet gerçekleştirmeleri'nin son durumu görüşüldü. Program ve gerçekleştirmeler ile ilgili yapılan değerlendirmelerde,
- Münavebeli otlatma konusunda Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Dairesi(TMHI) Mera Şube Müdürlüğünce yürütülen çalışmalar sonucunda Bayburt ve Erzurum illerinde uygun sahalardan tespit edildiği ve 2016 yılında uygulamaya geçileceği, belirtildi. Yapılan sahalardan örnek saha olarak tesis edilmesi istendi.(TMHI)
- 2015 yılı programında olup tesisi gerçekleştirilemeyen Yusufeli'ndeki seralarla ilgili olarak Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Yusufeli İlçe Müdürlüğü ile görüşülmesi(PYB),
- Bal üretiminde maksimum faydayı sağlamak amacıyla arı kovanı standardının geliştirilmesi konusunda öncülük edilmesi bu konuda konu uzmanı kişilerle görüşülmesinin gerektiği(ORKÖY),
- Güneş enerjili su ısıtma sisteminin talep halinde proje köylerindeki tüm köylülere verilmesinin uygun olacağı (PYB; ORKÖY) belirtildi.

DSİ çalışmaları hakkında DSİ Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından açıklamalarda bulunularak, küçük ölçekli sulama altyapısının iyileştirilmesi çalışmaları kapsamında

Erzurum ilinde 11 köy için Aralık 2015 de yapım ihalesine çıkıldığı, 4 adet mikrohavza köyleri ile ilgili olarak da 2016 yılında proje ihalesine çıkılacağı belirtildi.

Gündemin 4.maddesinde, TRGM temsilcisi, TRGM tarafından gerçekleştirilen “Pazar Araştırması ve Fizibilite Çalışması” sunumu yaptı. Sunumda; Çalışmanın amacı ve kapsamı, Çalışma alanı, Yapılan İşler, Ümitvar ürünler ve yatırım alanları ve Çalışma sonrasında fizibilitesi yapılan ürünler hakkında bilgi verildi.

Gündemin 5. maddesinde, Proje Süpervizörü tarafından, proje kapsamında bölgelerden ve birimlerden alınan ilave ve yeni faaliyet önerileri hakkında bilgi verildi. Bu kapsamda illerden gelen taleplere ait tutarın yaklaşık 12 milyon TL olduğu, 2.defa alınan önerilerin de değerlendirilmekte olduğu, belirtildi. Proje Yönlendirme Komitesi tarafından taleplerin uygun olduğuna ve tamamlanması sonrasında Hazine Müsteşarlığı ve JİCA’ya sunulmasına karar verildi.

Gündemin 6. Maddesinde, 2016 yılı programları hakkında bilgi verildi. Gündemin son maddesinde genel değerlendirmeler yapıldı, gerçekleştirmeler ve harcamalar konusunda gerekli tedbirlerin alınması istendi. Toplantıda, bir sonraki toplantıya kadar yapılması gerekenler ile ilgili olarak aşağıda belirtilen kararlar alındı;

8. *Çiğ ve Heyelan konusunda OGM Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Daire Başkanlığı’nca merkez ağırlıklı bir uzman ekibin oluşturulması ve bu ekibin projeden yurt içi ve yurt dışı eğitimlerinin sağlanması,*
9. *Orman İçi Mera Islahı çalışmalarında Hayvan Gölgeği yapımında Canlı Gölgecik tesisine önem ve öncelik verilmesi, bu amaçla mevcut planlamaların değerlendirilerek gerekli düzenlemelerin yapılması (PYB, TMHİDB)*
10. *Güneş Enerjili Su Isıtma Sistemlerinde idare ve proje logolarından başkasının dışında logoların yer almaması, bunun için teknik şartnamelerde gerekli düzenlemelerin yapılması(PYB, ORKÖY)*
11. *Proje faaliyetlerinin (bakım faaliyetleri hariç) 2018 yılında tamamlanacak şekilde planlanması (PYB)*
12. *Küçük Ölçekli Sulama Altyapısının İyileştirilmesi faaliyeti kapsamında yapılan sulama havuzlarına gerekli uyarı levhalarının konulması ve bunların tutanak ve fotoğraf ile belgelendirilmesi,(PYB)*
13. *Projede çalışılan konulara ilave olarak çalışılabilecek konulardaki önerilerin proje bütçesi doğrultusunda değerlendirilmesi, bu düzenlemeyi yaparken gelir getirici faaliyetlere öncelik verilmesi(PYB)*
14. *İl Proje Uygulama Birimlerinin her ay düzenli olarak toplantı yapması ve toplantı öncesi ve sonrasında Proje Yönetim Birimi’ne bilgi verilmesi yönünde ilgili birimlere yazı yazılması (PYB)*
15. *Proje faaliyetlerinin uygulanması sürecinde proje yönetim birimine destek danışmanlarının uygulama bölgelerine daha sık gönderilmesi(PYB)*
16. *Proje komitelerinde görevli kurum temsilcilerindeki değişikliklerin düzenli olarak PYB’ne bildirilmesi için kurumlara yazı yazılması (PYB, Bütün Paydaşlar)*

17. *Bir sonraki toplantının 2016 yılı Şubat ayı sonu veya Mart ayı başında yapılması,*
18. *Proje kapsamında kullanılacak ısı etken sobanın özelliklerine ve verimliliğine dair ORKÖY tarafından bir sonraki PYK toplantısında sunum yapılması,(ORKÖY)*
19. *İzleme açısından, Proje sahalarının planlarda belirtilen fotoğraf çekim noktalarından resimlerinin çekilmesinin illerdeki ilgili birimlerce yapılması konusunda tekrar ilgili birimlere yazı yazılması, (PYB)*
20. *Mera ıslahı çalışmalarına münavebeli otlatma konusunun dahil edilmesi ve yapılan sahaların örnek saha olarak tesis edilmesi, (TMHI)*
21. *2015 yılı programında olup tesisi gerçekleştirilemeyen Yusufeli'ndeki seralarla ilgili olarak Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Yusufeli İlçe Müdürlüğü ile görüşülmesi(PYB),*
22. *Bal üretiminde maksimum faydayı sağlamak gayesi ile arı kovanı standardının geliştirilmesi konusunda öncülük edilmesi bu konuda konu uzmanı kişilerle görüşülmesi(ORKÖY),*
23. *İzleme ve Değerlendirme çalışmalarından elde edilen sonuçların e-mail yoluyla PYK üyelerine gönderilmesi (PYB)*
24. *2016 Ocak ayı içerisinde JİCA'ya ziyaret yapılması(PYB)*
25. *Arıcılık eğitiminin Bayburt ve Erzurum illerinde de en az üç aşamalı olacak şekilde yapılması (ORKÖY, PYB) (Eki Aralık 2015 raporunda verilmiştir)*

E- JİCA İLE TOPLANTILAR

- ✓ JİCA'dan Satoe Sawada ve finans danışmanı Bay Seyama, OGM'den proje Yönetim Birimi (Proje Müdürü Bilal Güneş, OGM sorumlusu Murat Çevirme) ve Proje Supervizörü ve Tercümanın katılımı ile 5 Kasım ve 11 Kasım 2015 tarihinde JİCA' ile proje finans konuları toplantısı yapılmıştır. Toplantıda Proje Danışmanları tarafından hazırlanan 2012-2019 yıllarını il, faaliyet, harcamaları tartışılmış, olası artacak miktarın nasıl kullanılması gerektiği ve bu konuda neler yapılabileceği görüşülmüştür. Danışmanlar olarak, Proje çalışmalarının yürütüldüğü 13 Mikro havza proje uygulayıcı kuruluşların talepleri doğrultusunda belirlenen ve ekte liste olarak sunulan ilave faaliyetlerin ve malzemeler konusunda bilgi verilmiştir.

F- PROJE YÖNETİMİ İLE TOPLANTILAR

- ✓ **Proje Müdürü ile toplantılar (16, 18 Eylül 2015):** S-1 B danışmanları olarak 16 Eylül 2015 tarihinde Proje Müdürü ile yapılan toplantıda Proje faaliyetleri ele alınmış, MH planlama çalışmaları ve uygulamalarının son durumu görüşülmüştür. Proje Müdürünün talebi doğrultusunda projenin 2012-2019 yılları arasında program ve gerçekleşme miktar ve tutarları iller, havzalar itibarıyla çıkarılmasına başlanmıştır. 18 Eylül 2015 tarihinde yapılan toplantıda feshedilen MH Planlama Danışmanlığının da katıldığı toplantıda yapılması gereken olup olmadığı görüşülmüş, veritabanında var olan eksikliklerin giderilmesi halinde çalışmanın tamamlanacağı ifade edilmiştir.

✓ **Proje Yönetim Birimi ile (Proje Koordinatörü, Proje Müdürü ve Proje OGM Sorumlusu ile yapılan toplantılar:**

S-1 B danışmanları olarak Proje Koordinatörü, Proje Müdürü ve OGM sorumlusu ile proje faaliyetleri konusunda toplantılar yapılmış, MH planlama çalışmaları ve uygulamalarının son durumu görüşülmüş, JİCA ile yapılacak toplantının detayları görüşülmüş, yıl sonuna yaklaşılması nedeniyle özellikle hakedişlerin kontrolü, gerçekleşme durumları gözden geçirilmiş, 7.Proje Yönlendirme komitesi ile ilgili toplantı öncesi hazırlıklar ve toplantı sonrasında kararların değerlendirmesi yapılmıştır.

9 ve 27 Ekim 2015 tarihlerinde yapılan toplantılarda Projenin 2012-2019 yılları arasında program ve gerçekleşme miktar ve tutarları değerlendirilmiş, proje paydaşlarından alınan Ekim sonu gerçekleştirmeleri ve yıl sonu tahmini gerçekleştirmeleri ele alınmıştır. Proje yönetiminde gerçekleştirmelerin hem fiziki hem finansal olarak %100'ler seviyesine çıkarılması için gayret gösterilmesi ve birebir görüşmeler yapılması istenmiştir.

5 Kasım 2015 tarihinde yapılan toplantıda ilave faaliyet önerileri konusunda bilgi verilerek 5 Kasım'da JİCA ile yapılacak toplantıya hazırlıklı katılması sağlanmıştır. 24 Kasım 2015 tarihinde yapılan toplantıda 18-20 Kasım tarihlerinde proje illerinden Erzurum ve Bayburt'a yapılan seyahat detayları verilmiştir.

4 Aralık Proje OGM sorumlusu ile, 7 Aralık'ta Proje Müdürü ile yapılan toplantılarda yapılan toplantıda 7.Proje Yönlendirme Komitesi hazırlıkları görüşülmüş, 21 Aralık'ta Proje Müdürü ve OGM sorumlusu ile yapılan toplantıda Proje Yönlendirme Komitesinde alınan kararlar görüşülerek bu kararların uygulaması konusunda yapılması gerekenler tartışılmıştır.

G- S1-B DANIŞMANLARI İLE TOPLANTILAR

Projede yapılan çalışmalar ile yapılacak çalışmaları ve İzleme Değerlendirme Danışmanlığı ile Mikro havza planlama çalışmalarından gelen talepleri, raporlamaları değerlendirmek üzere S-1B uzmanları ve proje süpervizörü olarak düzenli görüşmeler ve toplantılar yapılmakta, her ayın sonunda da o aya ait değerlendirme toplantısı düzenlenmekte, proje faaliyetlerinin doğru ve zamanında gerçekleştirilmesine gayret edilmektedir. Yapılan toplantılarda projenin genel uygulamaları ve yapılan çalışmaların genel değerlendirmesi yapılmaktadır. İkinci dönem yapılan toplantılarda, yıl sonuna yaklaşılması nedeniyle özellikle hakedişlerin kontrolü, gerçekleşme durumları üzerinde görüşülmüş, 18-20 Kasım Bayburt Erzurum seyahati öncesinde seyahat hazırlıkları sonrasında da seyahat değerlendirmesi yapılmış, 7.Proje Yönlendirme komitesi ile ilgili toplantı öncesi hazırlıklar, toplantı sonrasında kararların değerlendirmesi yapılmıştır. Bu doğrultuda,

- ✓ S-1B Danışmanları ile 2015 Temmuz- Eylül üç aylık dönemde yapılan toplantılarda projenin genel uygulamaları ve yapılan çalışmaların genel değerlendirmesi yapılmıştır. 3 Temmuz toplantısında rapor yazımı devam eden Mikro havza Planlama çalışmaları ele alınmış, veri giriş çalışmalarındaki problemler görüşülmüş, 9 Temmuz toplantısında proje faaliyetlerinin uygulamaları gözden geçirilmiş, 15 Temmuz toplantısında Proje

ekibinin Proje Koordinatörü, Proje Müdürü ile yapacağı Artvin seyahat programı ele alınarak seyahat programı hazırlanmıştır. 11 Ağustosta yapılan toplantıda, 26 Temmuz 9 Ağustos tarihlerinde S-1B Danışmanları tarafından proje illerine yapılan teknik inceleme seyahati değerlendirilmiş,. Proje Müdürü ile yapılan toplantılarda proje faaliyetleri ile ilgili istenilen bilgilerin ayrıntısı değerlendirilmiş, 29 Eylül tarihinde yapılan toplantıda Proje Müdürü ile 18 Eylül 2015 tarihinde yapılan ve feshedilen MH Planlama Danışmanlığının da katıldığı toplantıda alınan karar doğrultusunda MH planlama veritabanında var olan veri eksikliğinin kontrol edilmesi ve söz konusu verilerin derlenerek bir an önce veri tabanına girilmesi kararlaştırılmıştır.

- ✓ 5, 12, 19, 26 Ekim 2015 tarihlerinde yapılan toplantılarda; 2015 yılı Ekim sonu gerçekleştirmeleri ile yıl sonu tahmini gerçekleştirmeleri ele alınarak, Proje Müdürünün gerçekleştirmelerin %100 olması için yapılması gerekenler tartışılmış, proje paydaşı birimlerce birebir görüşülmesi kararlaştırılmıştır.
- ✓ 13, 23, 30 Kasım 2015 tarihlerinde yapılan toplantılardan; 13 Kasım'da yapılan toplantıda 18-20 Kasım Bayburt Erzurum seyahati öncesinde seyahat hazırlıkları ele alınmıştır. 23 Kasım'da yapılan toplantıda söz konusu Proje illeri seyahati değerlendirilmiş, 30 Kasım'da yapılan toplantıda Proje ay sonu değerlendirmesi yapılmıştır.
- ✓ 4, 11, 18, 25, 30 ve 31 Aralık 2015 tarihlerinde yapılan toplantılardan; 4 Aralık Proje OGM sorumlusu ile toplantı yönlendirme komitesi hazırlıkları, 11 Aralık toplantısında yönlendirme komitesi kararları görüşülmüş, 18 Aralık ve 25 Aralık toplantılarında hakedişlerin durumu, ödemeler, yıl sonunda yapılması gereken işler görüşülmüş, 30 ve 31 Aralık toplantılarında Projenin yıl sonu değerlendirmeleri yapılmıştır.

H- DİĞER TOPLANTILAR

- ✓ **Kalkınma Bakanlığı Çoruh Havzası Projeleri Toplantısı (17 Eylül 2015):** Kalkınma Bakanlığında yapılan ve farklı projelerden ilgili kurumların katıldığı toplantıya Proje Müdürü, Proje Supervizörü ve OGM SGDB Şube Müdürü'nün katılımı ile yapılan toplantıda havzaya yönelik önerilen bir proje tartışılmış, Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi ile ilgili bilgi verilmiş, olası işbirliği konuları tartışılmıştır

5- S-1B UZMANLARINCA 2016 YILI SONUNA KADAR YAPILMASI PLANLANAN ÇALIŞMALAR

Proje Supervizörü (İzleme ve Değerlendirme Uzmanı), Havza Yönetimi Uzmanı, Gelir Getirici Faaliyetler Uzmanı ve Sulama Uzmanının “Danışman Hizmetleri Sözleşmesi”nde belirtilen görev tanımı, iş planı ve Proje Uygulama birimlerince ortak olarak hazırlanan “**Danışmanların Çalışma Esasları**” başlıklı ilkeler doğrultusunda, 2016 yılı sonuna kadar yapacağı çalışmalar;

- Proje süpervizörlük/yönetim işlerinin yerine getirilmesi,
- Proje ile ilgili tüm dokümanların gerek duyulduğunda gözden geçirilmesi,
- Aylık, 3 aylık, altı aylık ve yıllık ilerleme raporlarının hazırlanması,
- JICA'ya sunulacak ilerleme raporlarının hazırlanmasında PM/PUB'ye yardımcı olunması,
- Proje Yönetimi, PYUB tarafından verilen konusu ile ilgili diğer görevlerin yerin getirilmesi,
- Proje Yönetim Birimi ve diğer danışmanlarla birlikte gerek merkez ve gerekse il ve havza düzeyinde yapılacak toplantılara, seminer, çalıştay vb. etkinliklere katılım sağlanması,
- S-2 ve S-3 Danışmanlarının 2016 yılı iş planlarının PYUB'nin koordinasyonunda Proje Uygulama Planı'na göre revize edilmesi ve çalışmaların buna uygun olarak yürütülmesi,
- 2014 yılında MH planlama çalışmaları başlatılan İspir Kuzey, Olur Merkez, Şenkaya ve Tortum Kuzey Mikrohavzalarının planlarının eksikliklerinin tamamlanması, imzaya sunulması ve cilt yaptırılarak proje paydaşı birimlere dağıtılması,
- S-3 Danışmanlığınca yapılacak olan İzleme ve Değerlendirme faaliyetlerinin arazi ve diğer çalışmalarına katılım ve katkı ile yapılacak işlerin iş planlarına uygun yürütülmesinin sağlanması, elde edilen verilerin kontrolü, teknik destek ve yönlendirme yapılması,
- MH plan uygulamaları ve İzleme ve Değerlendirme sürecinde Proje paydaşları, saha ve konu uzmanları, yerel gruplar, İl Proje Uygulama Grupları ile projeye yönelik görüşmeler yapılması, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesi, ilgili tarafların süreçle ilgili bilgilendirilmesi, çalışmaların değerlendirilmesi ve aktif katılımlarının sağlanması,
- Merkezi Proje Yönetim Birimi, İl Proje Uygulama Birimleri ve diğer ilgili taraflara yardımcı olunması ve gerekli olduğunda sahalar ziyaret ederek faaliyetlerin incelenmesi, teknik tavsiye ve önerilerde bulunulması,
- Mikrohavza Planları kapsamında yürütülmekte olan uygulamaların havza yönetimi, izleme ve değerlendirme, gelir getirici faaliyetler ve sulama faaliyetleri açısından mahallinde takip edilmesi,
- CBS tabanlı İzleme ve Değerlendirme çalışmalarının izlenmesi ve gerektiğinde yönlendirmelerin yapılması,

- MH planlama çalışmaları kapsamında görüşmeler ve toplantılar vasıtasıyla, proje kapsamında Doğal Kaynakların Korunması, Rehabilitasyonu ve Sürdürülebilir Yönetimi, gelir getirici faaliyetler ve sulama ile ilgili aktivitelerin, bunların Mikro Havza içindeki uygulama alanları, miktarları ve detaylarının ve her bir aktivite için dikkate alınması gereken kriterlerin belirlenmesi konularında teknik tavsiyelerde bulunulması,
- Proje amaç ve beklentileri doğrultusunda bölgedeki üniversiteler ve araştırma kuruluşları ile görüşmelerde bulunarak edinilen bilgilerin mikrohavza plan uygulamalarına yansıtılmasının sağlanması,
- TRGM tarafından tamamlanan “Pazar Araştırmaları ve Fizibilite Çalışması” sonuçlarının uygulamaya aktarılması konusunda teknik destek sağlanması,
- Sulama tesisi projelerinin inşasını yapacak olan Artvin ve Bayburt’ta İl Özel idareleri ile Erzurum’da DSİ Bölge Müdürlüğü ile müşterek çalışmalar yapılması, gerekli ödenek sağlanması ve uygulamaların sulama uzmanınca takip edilmesi,
- İzleme ve Değerlendirme Sistemi açısından sistemde yer alması gereken verilerin kurum ve kuruluşlardan temini ve sisteme uyumlu hale getirilmesinin sağlanması,
- Proje ile ilgili sağlanması gereken bilgilerin takibi, yönlendirmesi ve denetlemesi,
- İDS çalışmalarının MH planlarıyla uyum içinde yapılmasının sağlanması,

Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi “Proje Yönetim Biriminde” tam zamanlı olarak görev alan Proje Asistanı/Tercüman Sekreter tarafından,

- Planlanmış olan toplantılarda ve seminerlerde ihtiyaç duyulduğunda gerek JICA ve gerekse diğer kurumlara sözlü çevirilerin yapılması (simultane, ardıl, fısıltı vb.),
- Toplantılar sonucunda ortaya çıkacak raporların ve dokümanların hedef dile yazılı çevirilerinin yapılarak JICA ve konuyla ilgili kurumların bilgilendirilmesi,
- JICA ile yapılacak resmi yazışmaların yazılı çevirilerinin Proje Yönetim Birimine iletilmesi ve bu sayede kurumlar arası iletişimin sürekliliğinin sağlanması,
- Proje kapsamında ortaya çıkacak olan belgelerin düzenli bir dosyalama yöntemi ile kurum içerisinde muhafaza edilerek Proje Yönetim Biriminin önemli belgelere ulaşabilmesinin sağlanması,
- Proje kapsamında çalışan uzmanlara, Bakanlık personeline, JICA temsilcilerine sözlü çeviri ve mihmandarlık yapılması, görevleri yerine getirilecektir.

- 2016 yılı sonuna kadar yapılması planlanan ve yukarıda belirtilen S-1B danışmanlık hizmetlerinin “Danışman Hizmetleri Sözleşmesi”nde belirtilen görev tanımı, iş planı ve Proje Uygulama birimlerince ortak olarak hazırlanan “**Danışmanların Çalışma Esasları**” başlıklı ilkeler doğrultusunda aksamadan yürütülebilmesi için, Proje Supervizörü (İzleme ve Değerlendirme Uzmanı), Havza Yönetimi Uzmanı, Proje asistanı ile birlikte Gelir Getirici Faaliyetler Uzmanı ve Sulama Uzmanının da “Danışman Hizmetleri Sözleşmesi” eki olan Ek-C Personel çizelgesinde belirtilen yer (arazi/büro) ve sürelerde çalıştırılmaları gereklidir.

Arz olunur. 15.01.2016